

**PARLEMENT BRUXELLOIS
BRUSSELS PARLEMENT**

**BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK
PARLEMENT**

**PARLEMENT
DE LA RÉGION DE
BRUXELLES-CAPITALE**

Integraal verslag

Compte rendu intégral

**Plenaire vergadering van
DONDERDAG 19 OKTOBER 2023**

**Séance plénière du
JEUDI 19 OCTOBRE 2023**

ZITTING 2023-2024

SESSION 2023-2024

Afkortingen en letterwoorden

bbp - bruto binnenlands product

BECI - Brussels Enterprises Commerce and Industry

Cocof - Franse Gemeenschapscommissie

DBDMH - Brusselse Hoofdstedelijke Dienst voor Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp

FOD - Federale Overheidsdienst

Forem - Waals tewerkstellingsagentschap

GGC - Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

KMO - kleine en middelgrote ondernemingen

MIVB - Maatschappij voor het Intercommunale Vervoer te Brussel

ngo - niet-gouvernementele organisatie

NMBS - Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen

OCMW - Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn

Riziv - Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering

RVA - Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening

VDAB - Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

VGC - Vlaamse Gemeenschapscommissie

VUB - Vrije Universiteit Brussel

Sigles et abréviations

PIB - produit intérieur brut

BECI - Brussels Enterprises Commerce and Industry

Cocof - Commission communautaire française

Siamu - Service d'incendie et d'aide médicale urgente

SPF - service public fédéral

Forem - Office wallon de la formation professionnelle et de l'emploi

Cocom - Commission communautaire commune

PME - petites et moyennes entreprises

STIB - Société de transport intercommunal bruxellois

ONG - organisation non gouvernementale

SNCB - Société nationale des chemins de fer belges

CPAS - centre public d'action sociale

Inami - Institut national d'assurance maladie-invalidité

ONEM - Office national de l'emploi

VDAB - Office flamand de l'emploi et de la formation professionnelle

VGC - Commission communautaire flamande

ULB - Université libre de Bruxelles

Het **integraal verslag** bevat de integrale tekst van de redevoeringen in de oorspronkelijke taal. Deze tekst werd goedgekeurd door de sprekers. De vertaling - *cursief gedrukt* - verschijnt onder de verantwoordelijkheid van de directie Verslaggeving. De vertaling is een samenvatting.

Publicatie uitgegeven door het
Brussels Hoofdstedelijk Parlement
Directie Verslaggeving
Tel. 02 549 68 00
E-mail criv@parlement.brussels

De verslagen kunnen geraadpleegd worden op
www.parlement.brussels

Le **compte rendu intégral** contient le texte intégral des discours dans la langue originale. Ce texte a été approuvé par les orateurs. Les traductions - *imprimées en italique* - sont publiées sous la responsabilité de la direction des comptes rendus. La traduction est un résumé.

Publication éditée par le
Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale
Direction des comptes rendus
Tél. : 02 549 68 00
E-mail : criv@parlement.brussels

Les comptes rendus peuvent être consultés à l'adresse
www.parlement.brussels

INHOUD

VERONTSCHULDIGD 4

(Zie bijlagen)

MEDEDELINGEN AAN HET PARLEMENT 4

(Zie bijlagen)

ONTWERPEN VAN ORDONNANTIE 4

Indiening

TOESPRAAK VAN DE VOORZITTER 4

ALGEMENE BELEIDSVERKLARING VAN DE REGERING EN VAN HET VERENIGD COLLEGE 5

BIJLAGEN 28

[Verontschuldigd](#)[Mededelingen](#)[Grondwettelijk Hof / Begrotingsberaadslagingen](#)**SOMMAIRE**

EXCUSÉS 4

(Voir annexes)

COMMUNICATIONS FAITES AU PARLEMENT 4

(Voir annexes)

PROJETS D'ORDONNANCE 4

Dépôt

DISCOURS DU PRÉSIDENT 4

DÉCLARATION DE POLITIQUE GÉNÉRALE DU GOUVERNEMENT ET DU COLLÈGE RÉUNI 5

ANNEXES 28

[Excusés](#)[Communications](#)[Cour Constitutionnelle / Délibérations budgétaires](#)

1101 - De plenaire vergadering van het Brussels Hoofdstedelijk
1103 Parlement wordt geopend om 14.32 uur.

Voorzitterschap: de heer Rachid Madrane, voorzitter.

1103 **De voorzitter.-** De vergadering is geopend.

1105 VERONTSCHULDIGD

1105 (*Zie bijlagen*)

1107 MEDEDELINGEN AAN HET PARLEMENT

1107 (*Zie bijlagen*)

1109 ONTWERPEN VAN ORDONNANTIE

1109 *Indiening*

1109 **De voorzitter.-** Op 16 oktober 2023 heeft de Brusselse
Hoofdstedelijke regering het ontwerp van ordonnantie tot
vereenvoudiging van de regels inzake toegang tot het beroep (nr.
A-776/1 – 2023/2024) ingediend.

- Verzonden naar de commissie voor de Economische Zaken en
de Tewerkstelling.

1109 **De voorzitter.-** Op 18 oktober 2023 heeft de Brusselse
Hoofdstedelijke regering het ontwerp van ordonnantie tot
wijziging van de drie wetten van 15 juli 2013 betreffende
diverse aspecten van het wegvervoer (nr. A-777/1 – 2023/2024)
ingediend.

- Verzonden naar de commissie voor de Mobiliteit.

1113 TOESPRAAK VAN DE VOORZITTER

1113 **De voorzitter.-** Waarde collega's, voordat wij onze
werkzaamheden aanvangen, wil ik graag even het woord tot u
richten namens het parlement.

(*De vergadering staat recht*)

Dames en heren, maandagavond is ons land opnieuw getroffen
door islamistisch terrorisme. In het hart van Brussel zijn twee
Zweedse burgers met oorlogswapens doodgeschoten en is een
derde zwaargewond geraakt door een moordenaar die claimde
dat hij deel uitmaakte van Islamitische Staat. Dit drama stelt ons
opnieuw op de proef: ieder van ons raakte opnieuw gedompeld
in angst en ontzetting.

Dit haatmisdrijf vond plaats in een gecompliceerde
internationale context en vormt ook een collectieve test, want het
stelt ons vermogen op de proef om de valstrikken te ontwijken
waarin de terroristen ons proberen te lokken. Ze willen dat

- La séance plénière du Parlement de la Région de Bruxelles-
Capitale est ouverte à 14h32.

Présidence : M. Rachid Madrane, président

M. le président.- La séance est ouverte.

EXCUSÉS

(*Voir annexes*)

COMMUNICATIONS FAITES AU PARLEMENT

(*Voir annexes*)

PROJETS D'ORDONNANCE

Dépôt

M. le président.- En date du 16 octobre 2023, le Gouvernement
de la Région de Bruxelles-Capitale a déposé le projet
d'ordonnance simplifiant les règles en matière d'accès à la
profession (n° A-776/1 – 2023/2024).

- Renvoi à la commission des Affaires économiques et de
l'Emploi.

M. le président.- En date du 18 octobre 2023, le Gouvernement
de la Région de Bruxelles-Capitale a déposé le projet
d'ordonnance modifiant les trois lois du 15 juillet 2013 relatives
à divers aspects du transport par route (n° A-777/1 – 2023/2024).

- Renvoi à la commission de la Mobilité.

DISCOURS DU PRÉSIDENT

M. le président.- Mes chers collègues, avant d'entamer nos
travaux, permettez-moi de vous dire quelques mots au nom du
Parlement.

(*L'assemblée se lève*)

Mesdames, Messieurs, lundi soir, notre pays était à nouveau
frappé par le terrorisme islamiste. En plein cœur de Bruxelles,
deux citoyens suédois ont été abattus à l'arme de guerre, et
un troisième grièvement blessé, par un tueur revendiquant son
appartenance à l'État islamique. Ce drame nous met une nouvelle
fois à l'épreuve : chacun d'entre nous a été replongé dans
l'angoisse et l'effroi.

Ce crime de haine, qui intervient dans un contexte international
compliqué, nous éprouve collectivement aussi, en testant notre
capacité à éviter les pièges que les terroristes nous tendent. Ce
qu'ils attendent, c'est de nous voir céder à la peur, au repli sur

we toegeven aan angst en verdeeldheid en dat we ons in onszelf terugtrekken. Ze hopen dat de haat zich verspreidt, dat die ons tegen elkaar opzet en dat ons samenlevingsmodel wordt weggevaagd door haat en geweld. Alle vijanden van de democratie hopen dat we in deze valstrikken lopen. De democratie is beslist kwetsbaar en samenleven is misschien nog wel kwetsbaarder, maar, dames en heren, ze beschutten ons tegen het ergste.

¹¹¹⁷ *(verder in het Nederlands)*

Zonder deze waarden is er geen hoop, geen menselijkheid en geen broederschap. Dat zijn stuk voor stuk waarden die we als leidraad voor onze gemeenschappelijke toekomst wilden en die we vandaag de dag nog harder nodig hebben.

We moeten alert zijn voor alles wat deze waarden bedreigt. We moeten alles in het werk stellen om radicalisme, obscurantisme en haatdragende ideologieën, die een ware bedreiging vormen voor onze samenleving, te bestrijden.

¹¹¹⁹ *(verder in het Frans)*

Dames en heren, waarde collega's, mijn dank gaat uit naar de ordediensten, want zij hebben de bevolking die hele tragische nacht lang beschermd en de moordenaar gevat.

¹¹²³ Waarde collega's, ik vraag u om een minuut stilte in acht te nemen ter nagedachtenis van de slachtoffers van deze verachtelijke aanslag.

(De vergadering neemt een minuut stilte in acht)

¹¹²⁷ **ALGEMENE BELEIDSVERKLARING VAN DE
REGERING EN VAN HET VERENIGD COLLEGE**

¹¹²⁷ **De voorzitter.-** Aan de orde is de algemene beleidsverklaring van de regering en van het Verenigd College.

De tekst van deze verklaring zal in elektronische versie overgezonden worden na voorlezing ervan door de minister-president.

De bespreking van de gezamenlijke algemene beleidsverklaring van de regering en van het Verenigd College zal morgen, vrijdag 20 oktober 2023 om 9.30 uur, plaatsvinden.

Overeenkomstig de beslissing van het Bureau in uitgebreide samenstelling van 13 oktober 2023 zal de spreektijd twintig minuten per erkende politieke fractie bedragen en tien minuten bedragen voor de leden die tot geen politieke fractie behoren. Deze spreektijd kan tussen verschillende sprekers verdeeld worden. De spreektijd voor de replieken zal vijf minuten per fractie bedragen.

soi, à la division. Ils espèrent que la haine se propage, qu'elle nous dressera les uns contre les autres, et que notre modèle de société sera emporté par la haine et la violence. Tous les ennemis de la démocratie espèrent nous voir tomber dans ces pièges. La démocratie est assurément fragile, le vivre-ensemble peut-être plus encore, mais, mes chers collègues, ils sont nos boucliers face au pire.

(poursuivant en néerlandais)

Sans ces valeurs, il n'y a pas d'espoir, pas d'humanité et pas de fraternité. Ce sont ces mêmes valeurs que nous voulions comme principes directeurs de notre avenir commun et dont nous avons un besoin encore plus crucial aujourd'hui.

Nous devons être vigilants à tout ce qui menace ces valeurs. Nous devons tout mettre en œuvre pour combattre le radicalisme, l'obscurantisme et les idéologies haineuses, qui constituent une véritable menace pour notre société.

(poursuivant en français)

Mesdames et Messieurs, mes chers collègues, je voudrais saluer le travail des forces de l'ordre, qui ont protégé la population tout au long de cette nuit tragique et qui ont intercepté le tueur.

Chers collègues, je vous demande d'observer une minute de silence en mémoire aux victimes de cet ignoble attentat.

(L'assemblée observe une minute de silence)

**DÉCLARATION DE POLITIQUE GÉNÉRALE
DU GOUVERNEMENT ET DU COLLÈGE RÉUNI**

M. le président.- Mes chers collègues, l'ordre du jour appelle la déclaration de politique générale du gouvernement et du Collège réuni.

Le texte de celle-ci sera transmis en version électronique à l'issue de sa lecture par le ministre-président.

La discussion de la déclaration conjointe de politique générale du gouvernement et du Collège réuni aura lieu demain, à 9h30.

Conformément à la décision du Bureau élargi du 13 octobre 2023, le temps de parole sera de vingt minutes par groupe politique reconnu et de dix minutes pour les membres n'appartenant pas à un groupe politique reconnu. Il pourra être réparti entre plusieurs orateurs. Le temps de réplique sera de cinq minutes par groupe politique.

Je vais immédiatement céder la parole à M. Rudi Vervoort, ministre-président du gouvernement et président du Collège réuni.

De heer Rudi Vervoort, minister-president van de regering en voorzitter van het Verenigd College, heeft het woord.

1131 **De heer Rudi Vervoort, minister-president van de regering en voorzitter van het Verenigd College** (in het Frans).- *Dank u, mijnheer de voorzitter.*

Mijnheer de voorzitter, waarde collega's, dames en heren volksvertegenwoordigers, ik kan deze toespraak niet beginnen zonder het te hebben over de aanslag die onze hoofdstad maandagavond heeft opgeschrikt.

Eerst en vooral zou ik in naam van de Brusselse regering mijn diepste medeleven willen betuigen aan de Zweedse regering en het Zweedse volk, en in het bijzonder aan de familie en naasten van de twee slachtoffers.

Op die zwarte maandag doodde een man twee mensen, gewoon omdat ze een voetbaltruije droegen waardoor ze herkenbaar waren als burgers van een land waartegen de dader een religieus geïnspireerde haat koesterde. Die afschuwelijke daad berust op een zuivere minachting voor onze meest fundamentele waarden. Nationaliteit gold als enige motief om vanuit een verderfelijke religieuze leer iemands leven te ontnemen.

We hadden gewild dat we deze daad konden toeschrijven aan een vlaag van waanzin van een gestoord persoon. Het gaat hier echter duidelijk om een vlaag van waanzin die uitgelokt, gestuurd en aangewakkerd werd door haatdragende propaganda. Propaganda die vooral via allerlei online kanalen wordt verspreid en die gebaseerd is op leugens om de haat tegen Zweden op te poken.

Niet alleen Zweden overigens, maar ons hele democratische model is daarbij het mikpunt. Zowel de vrije mening en meningsuiting als de vrijheid om persoonlijke keuzes te maken, worden onder vuur genomen. Er wordt betwist dat de burgerlijke wet voorrang heeft op de religieuze wet. Het doel is om ons democratisch samenlevingsmodel aan het wankelen te brengen.

Eenzelfde manipulatie ligt aan de basis van de leugens over de invoering van relationele en seksuele opvoeding op school die verspreid worden om ouders angst aan te jagen en verdeeldheid te zaaien in onze maatschappij. Maar we zullen niet bezwijken. Onze democratieën zullen weerstaan aan het fanatisme, het monster dat zichzelf als de zoon van religie durft te beschouwen. Brussel zal op geen enkel vlak inboeten op zijn vreedzame samenlevingsmodel.

Net zoals Brussel na de aanslagen in 2015 en 2016 de rug rechte, gaat het leven ook nu weer zijn normale gang. De gevolgen zijn dit keer weliswaar minder verwoestend, maar ze zijn ontstaan uit hetzelfde duistere gedachtegoed. Brussel is niet gezwicht voor de angst.

Dankzij het vlotte overleg met de federale overheid - waarvoor ik de eerste minister hier wil bedanken - konden alle nodige

M. Rudi Vervoort, ministre-président du gouvernement et président du Collège réuni.- *Merci Monsieur le Président.*

Chers collègues, Mesdames et Messieurs les Députés, je ne puis commencer cette allocution sans évoquer l'attentat qui a touché notre capitale lundi soir, comme vous l'avez fait, Monsieur le Président.

Je voudrais d'abord, au nom du gouvernement bruxellois, présenter nos plus sincères condoléances au gouvernement et au peuple suédois, et tout particulièrement aux familles et proches des deux victimes.

Ce lundi noir, un homme en a tué deux autres, simplement parce qu'ils portaient un maillot qui les identifiait comme citoyens d'un pays contre lequel cet homme nourrissait une haine issue de prétendus préceptes religieux. Cet acte ignoble porte en lui la négation de nos valeurs les plus fondamentales en ce qu'il ôte la vie d'un être humain au simple prétexte de sa nationalité, au nom de préceptes religieux dévoyés.

On aimerait que cet acte puisse être qualifié de délire d'un individu malade. Mais on sait que ce délire est provoqué, guidé, attisé par une propagande haineuse déployée notamment sur internet, via les réseaux sociaux. Une propagande qui utilise le mensonge, pour exciter la haine envers la Suède.

Et, au-delà de la Suède, c'est notre modèle démocratique que l'on vise. C'est la liberté d'opinion, la liberté d'expression, le libre choix de sa vie intime que l'on attaque. C'est la primauté de la loi civile sur la loi religieuse que l'on conteste. Et c'est notre modèle de vivre-ensemble démocratique que l'on veut ébranler.

Ce sont les mêmes manipulations qui sont à l'œuvre quand des mensonges sont répandus sur la mise en œuvre de l'éducation à la vie sexuelle et affective à l'école pour effrayer des parents, pour fracturer notre société. Mais nous ne céderons pas. Nos démocraties résisteront au fanatisme, ce monstre qui ose se dire le fils de la religion. Et Bruxelles ne cédera rien de son modèle de vivre-ensemble pacifique.

Comme Bruxelles s'est relevée des attentats en 2015 et 2016, la vie a déjà repris après cet acte, certes moins ravageur, mais issu du même obscurantisme. Bruxelles n'a pas cédé à la peur.

Grâce à une bonne communication avec les autorités fédérales - et j'en remercie ici le Premier ministre -, toutes les mesures de sécurité nécessaires ont été prises, sans entraver outre mesure la vie de nos citoyens.

Je veux devant vous, représentants élus des Bruxellois, remercier vivement nos forces de l'ordre et toutes les disciplines de la sécurité, qui se sont mobilisées pour assurer la neutralisation rapide du tueur et la protection de nos citoyens.

veiligheidsmaatregelen worden genomen zonder het leven van onze burgers te veel in de war te sturen.

Ik wil hier voor u, Brusselse volksvertegenwoordigers, van harte onze orde- en veiligheidsdiensten bedanken, die alles in het werk hebben gesteld om de dader snel te neutraliseren en onze burgers te beschermen.

Ik wil ook een woord van dank richten tot iedereen die onze burgers die avond is blijven vervoeren, ook al was er een onbekend gevaar en was niet duidelijk waar de dreiging zich precies bevond. Ik denk natuurlijk aan de taxichauffeurs. Een van hun collega's, die de slachtoffers net had afgezet, werd in zijn wagen onder vuur genomen door de schutter. Ik denk natuurlijk ook aan de chauffeurs van de MIVB die er maandagavond voor gezorgd hebben dat alle Brusselaars, en in het bijzonder de mensen die vastzaten in het Koning Boudewijnstadion, veilig naar huis konden gaan en zich de volgende ochtend al zeer vroeg naar hun werk konden begeven.

Daarnaast moet ik ook alle Brusselaars bedanken, omdat ze zich niet hebben overgegeven aan angst, maar zich gehouden hebben aan de richtlijnen om voorzichtig en waakzaam te blijven, zonder in paniek te raken, zonder dat de stad is uitgedoofd, zonder dat het leven zich terugtrok, en zonder ook maar een duimbreed toe te geven aan het terrorisme.

De Brusselaars zijn moedig, waardig en solidair.

¹¹³⁵ *Die Brusselaars, dames en heren, hebben recht op veiligheid en op rust. De ordediensten, de politiezones, de gerechtelijke politie en de andere bevoegde diensten hebben maandag opmerkelijk werk geleverd, maar de Brusselse justitie en politie kampen al lang met een nijpend tekort aan middelen. Om terrorisme, de grote georganiseerde criminaliteit, de drugsmaffia, de internationale illegale wapenhandel en mensensmokkel te kunnen aanpakken, hebben onze opsporingsdiensten veel meer personeel, technische uitrusting en geld nodig.*

De federale procureur trok aan de alarmbel toen diezelfde diensten het Sky ECC-netwerk hadden gekraakt en duidelijk werd hoezeer de infiltratie van de maffia een bedreiging vormt voor ons democratisch bestel. Extreem geweld, corruptie, chantage, bedreigingen ... De politiediensten en het gerecht in onze grote steden staan onder druk. Dat hebben we de voorbije zomer nog herhaald naar aanleiding van de toestand in onze grote treinstations, waar drughandel een onmiskenbare plaats heeft ingenomen.

Sommigen beweerden daarop dat Brussel gewoon de paraplu opentrok voor een paar "druppels". Het zijn echter niet zomaar een paar druppels. We worden bedreigd door een stortvloed van geweld en een toestroom van crimineel geld. Het is niet onze bedoeling om de bal zinloos over en weer te kaatsen met de federale overheid. Wat voor ons telt, is dat onze veiligheidsdiensten de middelen krijgen die ze nodig hebben om hun werk te doen.

Je veux aussi adresser un remerciement à tous ceux qui ont contribué à véhiculer nos concitoyens ce soir-là, malgré le danger diffus d'une menace non localisée. Je pense bien sûr aux taxis, qui ont vu la voiture d'un des leurs, qui venait de déposer les victimes, prise pour cible par le tireur. Je pense évidemment aussi aux chauffeurs de la STIB, qui ce lundi soir ont permis aux Bruxellois, et notamment à ceux coincés au stade Roi Baudouin, de rentrer chez eux en sécurité, et dès le mardi matin, très tôt, de se rendre au travail.

Mais c'est toutes les Bruxelloises et tous les Bruxellois que je dois remercier de ne pas avoir cédé à la peur, et d'avoir respecté les consignes de prudence et de vigilance, sans panique, sans que la ville ne s'éteigne, sans que la vie ne reflue, sans concéder un centimètre de terrain au terrorisme.

Les Bruxellois sont courageux, dignes et solidaires.

Ces Bruxellois, Mesdames, Messieurs, ont droit à la sécurité et la tranquillité. Si lundi, les forces de l'ordre, zones de police et police judiciaire, comme les autres services concernés, ont remarquablement travaillé, nous constatons depuis longtemps à quel point justice et police bruxelloises manquent de moyens. Face au terrorisme, à la grande criminalité organisée, aux mafias de la drogue, au trafic international d'armes, à la traite des êtres humains, il faut doter nos services d'enquête de moyens humains, techniques et financiers de loin supérieurs.

Le procureur fédéral a été un des premiers à sonner l'alarme quand les services ont percé le réseau Sky ECC et découvert l'ampleur du danger que représente pour nos démocraties l'infiltration de ces mafias. Violence extrême, corruption, chantage, menaces. Nos services de police et judiciaire sont sous pression dans nos grandes villes. Nous l'avons répété cet été face à la situation autour de nos grandes gares, dans lesquelles le trafic de drogue prend une place de plus en plus importante.

Certains ont voulu n'y voir qu'un parapluie que Bruxelles ouvrait face à quelques « gouttes ». Il s'agit bien plus que de gouttes, mais d'un déluge de violence et d'argent criminel qui nous menace. Et il ne s'agit pas de s'opposer à l'État fédéral dans un ping-pong stérile, mais de donner à nos services de sécurité les moyens indispensables à leur travail.

Mesdames, Messieurs, j'en appelle à ce Parlement : au-delà de nos désaccords politiques, ne soyons pas aveugles face à la réalité du danger. Et soyons unis pour réclamer des

Dames en heren, ik roep de leden van dit parlement op om hun politieke meningsverschillen te overstijgen en niet blind te zijn voor het gevaar dat zich in werkelijkheid aandient. Laten we eensgezind meer middelen eisen voor onze Brusselse politiediensten. Het gewest zal zijn deel doen door nog meer middelen uit te trekken om de federale gerechtelijke politie van Brussel, buiten zijn institutionele bevoegdheden en verantwoordelijkheden om, via safe.brussels uit te rusten met hoogtechnologische instrumenten en computermateriaal.

Ook voor de uitvoering van het plan om de veiligheid en de rust rond het Zuidstation te herstellen, doen we ons deel door bijvoorbeeld extra budget uit te trekken voor de opvang van mensen met een verslaving. We zullen 4 miljoen euro vrijmaken om een nieuwe risicobeperkende gebruiksruiimte en een opvangtehuis voor zeer kwetsbare verslaafden te openen.

1137 *(verder in het Nederlands)*

Mijnheer de voorzitter, waarde collega's, dames en heren volksvertegenwoordigers, de afgrijselijke moordaanslag van amper enkele dagen geleden is ook een pijnlijke illustratie van de externe crisissen waarmee de regering tijdens deze bestuursperiode af te rekenen heeft gekregen en die op haar beleid hebben gewogen.

Alleen in mijn eerste regeringsverklaring van deze legislatuur moest ik het niet hebben over externe onvoorziene omstandigheden waaronder onze beleidsvoering en onze financiën gebukt gingen.

Zes maanden na het begin van de regeerperiode brak een ongeziene gezondheidscrisis uit, die twee jaar lang zou wegen op ons maatschappelijk, economisch en cultureel leven.

Vanaf februari 2022, toen Rusland Oekraïne binnenviel, schoten de energieprijzen enorm de hoogte in, wat heel zware gevolgen heeft gehad voor de financiën van het gewest.

Brussel heeft zijn reputatie van gastvrije stad alle eer aangedaan door Oekraïense vluchtelingen onderdak te bieden. We hebben er zelfs veel meer opgevangen dan de andere gewesten dat in verhouding tot hun bevolking hebben gedaan. Dat ontheemde mensen hier terecht komen, heeft vanzelfsprekend te maken met het feit dat Brussel naast een grootstad ook de hoofdstad van het land en een knooppunt van wegen en spoorverbindingen is, waar bovendien het enige kantoor voor de registratie van de aanvragen is gevestigd.

Om dezelfde redenen krijgt Brussel, vooral sinds de oorlog in Syrië, te maken met een zeer grote toestroom van vluchtelingen, asielzoekers en mensen zonder verblijfsvergunning, die de groep daklozen nog groter maken. Brussel draait ook op voor de gevolgen op sociaal en gezondheidsvlak die met de massale aanwezigheid van al die mensen gepaard gaan. Daardoor doet het veel meer dan waarvoor het institutioneel bevoegd en verantwoordelijk is.

moyens pour nos services de police bruxellois. La Région fera sa part, en augmentant encore les montants qu'elle consacre, hors de toute compétence et responsabilité institutionnelles, à doter la police judiciaire fédérale de Bruxelles, notamment, de matériel informatique et technologique de pointe par le biais de safe.brussels.

De même, dans le cadre du plan pour rétablir la sécurité et la tranquillité autour de la gare du Midi, nous faisons notre part, en prévoyant notamment de nouveaux budgets pour la prise en charge des personnes dépendantes. Quelque 4 millions d'euros seront dégagés pour ouvrir une nouvelle salle de consommation à moindre risque, ainsi qu'un espace d'accueil résidentiel pour le public très précaire souffrant d'assuétudes.

(poursuivant en néerlandais)

Monsieur le Président, chers collègues, Mesdames et Messieurs les Députés, la survenance de cet assassinat infâme, il y a quelques jours à peine, vient comme l'illustration regrettable de ce que cette législature aura connu de crises extérieures s'imposant au gouvernement, et pesant sur sa gestion.

Il n'y a finalement que lors de ma première déclaration devant vous que je n'ai pas eu à évoquer des contingences extérieures pesant sur nos politiques et nos finances.

Après six mois de législature, nous subissons une crise sanitaire sans équivalent, qui allait peser deux ans sur notre vie sociale, économique, culturelle.

À partir de février 2022, lors de l'invasion de l'Ukraine par la Russie, nous avons connu une augmentation majeure des prix de l'énergie, qui a impacté très lourdement les finances régionales.

Bruxelles a aussi honoré sa réputation de ville d'accueil en assurant l'hébergement des réfugiés ukrainiens, dans une proportion plus importante que les autres Régions du pays, relativement à leur population respective. C'est bien sûr le lot d'une grande ville, capitale de son pays, nœud de communication routier et ferroviaire, et seul siège de l'administration d'enregistrement des demandes, que d'attirer les populations en déplacement.

Pour les mêmes raisons, Bruxelles connaît, en particulier depuis la guerre en Syrie, un afflux très important de personnes réfugiées, demandeuses d'asile et des personnes sans titre de séjour, qui viennent aussi grossir le rang des personnes sans abri. Cela implique que Bruxelles supporte, bien au-delà de ses compétences et responsabilités institutionnelles, les conséquences sociosanitaires de la présence de ces très nombreuses personnes.

De gewestelijke overheid in de ruime betekenis van het woord heeft de voorbije vier jaar enorme inspanningen geleverd om de coronacrisis, de energiecrisis en de opvangcrisis aan te pakken.

Zowel tijdens de coronacrisis als tijdens de energiecrisis heeft het gewest niet alleen de bijkomende kosten voor de overheid gedragen, maar heeft het ook de burgers en de bedrijven ondersteund. Het gewest heeft honderden miljoenen euro's extra uitgegeven om die hulp te kunnen bieden.

Tegelijk dragen we echter ook de lasten van een hoofdstad, waar de actieve bevolking overdag voor de helft bestaat uit de 400.000 pendelaars die er dagelijks naartoe komen. Dat zijn uiteraard allemaal mensen die de bedrijven en besturen in Brussel nodig hebben als personeel. Het staat buiten kijf dat de economie van de hoofdstad daar wel bij vaart.

¹¹³⁹ Door die toestroom is echter ook een zeer uitgebreid openbaarvervoersnet nodig. Het Brussels Gewest neemt het overgrote deel van de kosten daarvan voor zijn rekening. Dat een ontwikkeld land als het onze zo weinig investeert in zijn hoofdstad, vind ik een uniek gegeven. De hoofdstad concentreert heel wat werkgelegenheid, maar krijgt slechts een gering deel van de belasting op de welvaart die er wordt voortgebracht, of die nu via de vennootschapsbelasting of via de personenbelasting wordt geheven.

Dus ja, het gewest bevindt zich in een moeilijke begrotingstoestand. De minister van Begroting was hierover bij de aanvang van onze werkzaamheden zeer duidelijk. Nu de impact van de crisissen minder groot is, moesten we absoluut de begroting een nieuwe wending geven door de tekorten terug te dringen om opnieuw tot een evenwicht te kunnen komen.

Om de Brusselse overheidsfinanciën opnieuw gezonder te maken, heeft de minister van Begroting voorgesteld een schuldplafond in te stellen, waarover hij in contact is geweest met het ratingbureau Standard & Poor's. Dat is uiteindelijk vastgelegd op 210%. De huidige regering en ook de volgende moeten ervoor zorgen dat dit plafond verder verlaagt. De limiet is alvast ingezet. Hiermee zetten we de terugkeer naar een evenwicht in de begroting in, tijdens de volgende legislatuur.

Bij de onderhandelingen zijn we, zoals de minister van Begroting in zijn omzendbrief van vorig voorjaar al had aangekondigd, overeengekomen besparingen in de begroting door te voeren van 3% in de personeelskosten, 5% in de werkingskosten van onze administraties, 8% in de facultatieve subsidies en 10% in de investeringen. Met besparingen en hervormingen voor een bedrag van meer dan 200 miljoen euro willen we de begroting 2024 afsluiten met een beter resultaat dan voor het jaar 2023. We verminderen het tekort met een kwart.

Ces trois crises - Covid-19, énergie, accueil - ont énormément mobilisé les autorités régionales au sens large au cours des quatre années écoulées.

Le cumul de ces crises a amené une consommation budgétaire très supérieure à ce qui était prévu.

C'est que, tant pour la Covid 19 que pour la crise de l'énergie, la Région a non seulement supporté les frais supplémentaires pour l'autorité publique, mais a également soutenu les citoyens et les entreprises. Ce sont des centaines de millions d'euros d'aides qui sont venus alourdir les dépenses de la Région.

Et ce, alors que nous faisons déjà face aux charges d'une capitale qui double sa population active durant la journée, accueillant plus de 400.000 navetteurs quotidiennement. Cet énorme flux répond bien entendu aux besoins en personnel des sociétés et administrations installées à Bruxelles et dynamise sans conteste l'économie de la capitale.

Mais ce flux entraîne notamment aussi le besoin d'un très important surdimensionnement du réseau de transport en commun, surdimensionnement que la Région bruxelloise prend en charge pour sa très grande majorité, ce qui me semble un fait assez unique dans nos pays développés et témoigne du sous-investissement du pays dans sa capitale. Et cette capitale, centre d'emploi, ne reçoit qu'une part congrue de la taxation des richesses qui y sont produites, qu'il s'agisse de l'impôt des sociétés ou de celui des personnes physiques.

Alors oui, la situation budgétaire de la Région est difficile, le ministre du Budget n'a pas manqué de l'indiquer dès le début de nos travaux. L'effet des crises étant à présent moindre, il fallait absolument infléchir la trajectoire budgétaire en diminuant les déficits, pour revenir vers l'équilibre.

Pour redresser nos finances publiques bruxelloises, le ministre du Budget a proposé un plafond d'endettement sur lequel il a réfléchi avec l'agence de notation Standard & Poor's. Celui-ci a finalement été fixé à 210 %. Notre gouvernement et le prochain devront veiller à ce que ce plafond continue à baisser. Mais d'ores et déjà, la limite est fixée. Cela nous permet de reprendre le cap vers un équilibre budgétaire au cours de la prochaine législature.

Au cours des négociations, nous avons convenu, comme le ministre du Budget l'avait déjà annoncé dans sa circulaire du printemps dernier, de procéder à des restrictions budgétaires de 3 % sur les dépenses de personnel, de 5 % sur les dépenses de fonctionnement de nos administrations, de 8 % sur les subventions facultatives et de 10 % sur les investissements. Avec des économies et des réformes s'élevant à plus de 200 millions d'euros, nous ambitionnons de clôturer le budget 2024 avec un meilleur résultat que l'année 2023. Nous réduisons d'un quart le déficit.

In verschillende sectoren worden er ook hervormingen opgestart, waarvan ik er een aantal met u zal overlopen.

Een aantal van deze hervormingen worden ondersteund door het resultaat van meerdere spending reviews die wij tijdens deze legislatuur hebben opgestart om de kwaliteit van de overheidsfinanciën te verbeteren. Ze beogen een efficiëntere toewijzing van uitgaven met behulp van vier hefboomen:

- ten eerste, de overheveling van uitgaven van sectoren met een lage prioriteit naar sectoren met een hogere prioriteit;
- ten tweede, een verbetering van de uitgavenstructuur;
- ten derde, een verbetering van de efficiëntie in de openbare diensten en de opsporing van inefficiënties om de kosten van deze diensten te verminderen;
- ten vierde, het vrijmaken van een marge om nieuwe prioritaire uitgaven te doen in een specifieke sector.

¹¹⁴¹ (verder in het Frans)

Deze budgettaire responsabilisering gebeurt met behoud van de consolidatie van de grote beleidslijnen die de regering heeft kunnen doorvoeren om invulling te geven aan de grote ambities die de gewestelijke beleidsverklaring van 2019 in zich droeg.

In 2019 trad mijn regering hier naar voren met de ambitie om de sociale en ecologische uitdagingen van onze stad aan te gaan en de emancipatie van alle Brusselaars mogelijk te maken via toegang tot huisvesting, hoogwaardige werkgelegenheid, toegankelijke gezondheidszorg, een gezonde en aangename leefomgeving en kwalitatieve openbare voorzieningen en transportinfrastructuur.

In haar meerderheidsakkoord heeft mijn regering zich er met overtuiging toe verbonden om de akkoorden van Parijs uit te voeren. De klimaatdoelstellingen staan centraal in alle gewestelijke beleidsmaatregelen, en wel op verschillende manieren.

Met haar Lucht-Klimaat-Energieplan, dat in 2023 aan een update werd onderworpen, en in overeenstemming met het Europese Fit for 55-pakket heeft het gewest zich ertoe toe verbonden om mee te stappen in de ambitie van Europa en dus haar doelstelling om de uitstoot met minstens 40% te verminderen, zoals die in de klimaatordonnantie staat vermeld, bij te stellen, en wel tot 47% ten opzichte van 2005. Met deze bijgestelde ambitie staan we er sterker voor om in overeenstemming met onze langetermijnstrategie klimaatneutraliteit te bereiken.

En de resultaten spreken voor zich: uit de recentst beschikbare cijfers blijkt dat de Brusselaars hun uitstoot van broeikasgassen met 30% hebben verminderd tussen 2005 en 2022. De daling bedraagt zelfs 41% over deze periode als we enkel de bouwsector bekijken, waarop onze Renolutionstrategie zich toespitst. Wat de

Des réformes sont aussi lancées dans différents secteurs, que je vais parcourir avec vous, pour certaines d'entre elles.

Certaines de ces réformes sont soutenues par le résultat de plusieurs examens des dépenses que nous avons initiés durant cette législature, pour améliorer la qualité des finances publiques. Elles visent à assurer une allocation plus efficace des dépenses par le biais de quatre leviers :

- *premièrement, le transfert des dépenses des secteurs à faible priorité vers les secteurs à priorité plus élevée ;*
- *deuxièmement, l'amélioration de la structure des dépenses ;*
- *troisièmement, l'amélioration de l'efficacité des services publics et l'identification des inefficacités afin de réduire le coût de ces services ;*
- *quatrièmement, le dégagement d'une marge de manœuvre pour de nouvelles dépenses prioritaires dans un secteur spécifique.*

(poursuivant en français)

Cette responsabilisation budgétaire est menée tout en assurant la consolidation des politiques majeures qu'a pu mener ce gouvernement pour donner corps aux ambitions importantes que portait la déclaration de politique régionale de 2019.

En 2019, mon gouvernement s'est présenté, devant vous, porteur de l'ambition de répondre aux défis sociaux et environnementaux de notre ville, et de permettre l'émancipation de tous les Bruxellois, grâce à l'accès à un logement, à un emploi de qualité, à des soins de santé accessibles, à un cadre de vie sain et convivial, ainsi qu'à des infrastructures publiques et de transport de qualité.

Dans son accord de majorité, mon gouvernement s'est engagé avec volontarisme dans la mise en œuvre des accords de Paris. Les objectifs climatiques ont été au cœur de l'ensemble des politiques régionales, par différents biais.

Au travers de son plan air-climat-énergie, actualisé en 2023 et conformément au paquet européen « ajustement à l'objectif 55 », la Région a pris l'engagement de contribuer à l'ambition européenne et donc de revoir son objectif de réduction de minimum 40 % repris dans l'ordonnance « Climat », c'est-à-dire 47 % par rapport à 2005. Cette rehausse de l'ambition renforce l'atteinte de la neutralité climatique telle que fixée dans notre stratégie à long terme.

Et les résultats sont là : les derniers chiffres disponibles indiquent que les Bruxellois ont réduit leurs émissions de gaz à effet de serre de 30 % entre 2005 et 2022. La réduction est même de 41 % sur cette période pour ce qui concerne le secteur du bâtiment visé par notre stratégie Révolution. Concernant les installations de production d'énergie renouvelable, la puissance photovoltaïque installée a doublé de 2019 à 2023, une croissance inégalée.

installaties voor de productie van hernieuwbare energie betreft, is de geïnstalleerde fotovoltaïsche capaciteit tussen 2019 en 2023 verdubbeld, een ongeziene toename.

Er is een klimaattraject uitgetekend dat de uitvoering van de Brusselse bijdrage aan het Nationaal Energie- en Klimaatplan (NEKP) financiert. Dit betekent een breuk met het verleden en een hernieuwde inspanning die in verhouding staat tot de ambities op het vlak van klimaat, natuur en biodiversiteit. Tijdens deze regeerperiode werd bijna 300 miljoen euro extra toegewezen aan dit beleid.

Het gewest heeft geïnvesteerd in een onmiskenbare 'climate governance' met de aanneming van de klimaatordonnantie. We hebben de voornaamste bronnen van de rechtstreekse vervuilende uitstoot aangepakt om te zorgen dat alle Brusselaars in een gezonde omgeving kunnen leven, waarbij we voor iedereen alternatieven beschikbaar hebben gemaakt. We hebben geld geïnvesteerd in renovatie om de facturen van de Brusselaars en de Brusselse instellingen te verlagen. De Renolutionstrategie is ondertussen goed ingeburgerd, met middelen die voortdurend worden opgetrokken. De beschikbare middelen voor de premies beheerd door Leefmilieu Brussel en urban.brussels zijn verhoogd met meer dan 28%, dat is vrijwel 15 miljoen euro.

Naast de premies bestaat er een heel systeem van stimulansen, aanmoedigingen en steun met de Renolab- en Reno Clickprojecten en de Ecorenokredieten. Alle leden van de regering samen trekken meer dan 100 miljoen euro per jaar uit om bouwheren te ondersteunen die gebouwen willen renoveren of beter isoleren.

¹¹⁴³ *Naast gebouwen is mobiliteit een van de grootste bronnen van directe uitstoot van broeikasgassen. Daarom werken wij aan een betere luchtkwaliteit ten behoeve van de leefomgeving en de gezondheid van de Brusselaars. Onze lage-emissiezone is niet enkel een investering in de 'modal shift', maar mikt ook op de 'motor shift' en in dat verband is de Brussel'Air-premie voor gezinnen aangepast en versterkt (tot 2.000 premies per jaar) en konden we dankzij de laadpaalstrategie het aantal laadpunten verhogen van een twintigtal in 2019 tot meer dan 3.700 vandaag. Tegen het einde van het jaar zijn er dat 5.000, dat is een kwart van het cijfer dat is vooropgesteld voor 2035.*

Wat geluidsoverlast betreft, houden we zoals u weet het overvliegen van Brussel nauwlettend in de gaten en de Brusselse regering aarzelt niet om samen met de zwaarst getroffen gemeenten voort te gaan met gerechtelijke stappen. We verwachten concrete actie van de federale regering en het Vlaams Gewest om verlichting te brengen voor iedereen die overvliegende vliegtuigen moet ondergaan.

Tot slot is ook het afvalbeheer een essentieel onderdeel van onze milieuembities. De uitvoering van het herontwikkelingsplan van Net Brussel, de verplichting om afval organisch te sorteren, de hervorming van de filialen en de eerste clean.brussels-strategie hebben ingrijpende veranderingen teweeggebracht voor deze centrale instelling, en de regering waardeert de inspanningen

Une trajectoire climatique a été tracée, qui finance la mise en œuvre de la contribution bruxelloise au plan national énergie-climat, marquant une rupture et un réinvestissement à la hauteur de ses ambitions en matière de climat, de nature et de biodiversité. Ce sont ainsi près de 300 millions d'euros supplémentaires qui ont été affectés à ces politiques sous cette législature.

La Région s'est dotée d'une réelle gouvernance climatique, avec l'adoption de l'ordonnance « Climat ». Nous avons agi sur les principales sources directes d'émissions polluantes pour assurer un environnement sain à tous les Bruxellois, en rendant les solutions alternatives accessibles à toutes et à tous. Nous avons investi dans la rénovation, pour réduire les factures des Bruxellois et des institutions bruxelloises. La stratégie Renolution est aujourd'hui bien ancrée avec des moyens toujours en augmentation. Les moyens disponibles pour les primes gérées par Bruxelles Environnement et urban.brussels ont été augmentés de plus de 28 %, soit près de 15 millions d'euros.

Outre les primes, rappelons que c'est tout un dispositif d'incitation, de stimulation et d'accompagnement qui est en place avec les projets Renolab et Réno Click, le prêt Écoréno. C'est un montant total annuel supérieur à 100 millions d'euros qui a été déployé par l'ensemble des membres du gouvernement pour soutenir tous les maîtres d'ouvrage qui veulent rénover et ainsi mieux isoler.

Avec le bâti, la mobilité est l'une des sources les plus importantes d'émissions directes. Nous agissons sur la qualité de l'air, pour l'environnement et pour la santé des Bruxellois. À côté des investissements pour le « modal shift », notre zone de basses émissions vise le « motor shift » et, dans ce cadre, la prime Bruxell'air pour les ménages a été adaptée et renforcée (jusqu'à 2.000 primes octroyées par an) et la stratégie régionale de déploiement de bornes a permis de passer d'une vingtaine de points de recharge en 2019 à plus de 3.700 à ce jour. Le chiffre de 5.000 sera atteint en fin d'année, ce qui représente un quart de l'objectif fixé pour 2035.

En ce qui concerne la problématique du bruit, nous suivons, vous le savez, de près le dossier du survol de Bruxelles, et le gouvernement bruxellois, allié aux communes les plus concernées, n'hésite pas à poursuivre ses actions en justice. Nous attendons des actions concrètes de l'État fédéral et de la Région flamande pour soulager toutes les personnes survolées.

Enfin, la gestion des déchets est une composante essentielle de nos ambitions environnementales. La mise en œuvre du plan de redéploiement de Bruxelles Propreté, l'obligation du tri des déchets organiques, la réforme des filiales et la première stratégie de propreté clean.brussels ont amené des changements importants pour cet organisme central. Le gouvernement salue les efforts engagés par les travailleurs et par la direction de

van de werknemers en de directie van het agentschap voor de ondersteuning van deze hervormingen in een context van hoogwaardig sociaal overleg. Deze week werd trouwens een eerste balans opgemaakt van de recente hervorming van de ophaling voor de betrokken gemeenten en alle betrokken partijen: Net Brussel heeft tussen mei en augustus 80% meer organisch afval opgehaald dan in dezelfde periode vorig jaar. De trend is positief voor al het andere afval, waardoor de hoeveelheid wit afval dat naar de verbrandingsoven wordt afgevoerd al met 6.000 ton is verminderd!

Een belangrijke hefboom van ons milieu- en sociaal beleid is de territoriale planning. Door de stedelijke ontwikkeling onder controle te houden, kunnen we zorgen voor huisvesting en levenskwaliteit in de stad, door ongebreidelde stadsuitbreiding te beperken en ruimte te geven aan gemeenschapsfuncties, terwijl we tegelijkertijd ruimte behouden en herstellen voor de natuur in de stad. Dat is gedurende de hele legislatuur onze leidraad geweest, en dat zal zo blijven in dit laatste jaar, met een belangrijke herziening van het Gewestelijk Bestemmingsplan en de omzetting van meerdere Europese ambities. Tijdens deze bestuursperiode hebben we verschillende richtplannen van aanleg uitgewerkt die deze visie ten uitvoer brengen.

Bij de implementatie van deze visie wordt uiteraard een beroep gedaan op verschillende sectorale beleidslijnen. De eerste daarvan is ongetwijfeld de stadsvernieuwing. Het doel is om in specifieke gebieden te investeren in functie van de dichtheid, het inkomen per inwoner en de staat van verval van de gebouwen. Min of meer grote zones in functie van de gebruikte instrumenten - het stadsvernieuwingcontract, het duurzaam wijkcontract - die bedoeld zijn om globale verbetering te brengen in een of meerdere wijken door te investeren in openbare ruimte, voorzieningen, vergroening enzovoort. Dat is een belangrijke investering van het gewest waarmee het kan ingrijpen in gemeenten die niet over de middelen beschikken om de openbare ruimte te verbeteren in het belang van heel de bevolking.

Tijdens deze legislatuur zal er meer dan 250 miljoen euro geïnvesteerd zijn in de 23 duurzame wijkcontracten die momenteel in uitvoering zijn op het gewestelijk grondgebied en de acht programma's voor stadsvernieuwingcontracten, en in het stadsbeleid.

Europese fondsen, met name het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), hebben ook 200 miljoen euro geïnvesteerd in het 14-21-programma, waarvan bijna 60 miljoen euro is bedoeld om het ondernemerschap en de ontwikkeling van kmo's rechtstreeks te versterken.

¹¹⁴⁵ *Het aanstaande EFRO-programma, waarvoor we momenteel projecten aan het toewijzen zijn, zal ook bijdragen aan dit ontwikkelingsbeleid.*

Het territoriaal ontwikkelingsbeleid moet ons in staat stellen - en dat moet ook in de toekomst zo blijven - om de functies van de stad met elkaar in evenwicht te brengen, zonder dat natuur

l'agence pour soutenir ces réformes, dans un dialogue social de qualité. Par ailleurs, la récente réforme des collectes a fait l'objet d'un premier bilan présenté cette semaine aux communes et acteurs concernés : Bruxelles Propreté a collecté 80 % de déchets organiques en plus entre mai et août par rapport à la même période l'an passé. La tendance est positive pour tous les autres déchets, ce qui a déjà permis de réduire de 6.000 tonnes les déchets blancs envoyés à l'incinérateur !

Un levier majeur de nos politiques environnementales et sociales est la planification territoriale. Le contrôle du développement urbain nous permet d'offrir logement et qualité de vie en ville, en limitant l'étalement urbain et en donnant de la place aux fonctions collectives, tout en préservant et recréant de l'espace pour la nature en ville. Cela a été notre ligne rouge - pour certains, une ligne verte - durant toute la législature, et cela le sera encore dans cette dernière année, avec des étapes importantes franchies pour la révision du plan régional d'affectation du sol et la transposition de plusieurs ambitions européennes. Durant cette législature, nous avons développé plusieurs plans d'aménagement directeurs qui mettent en œuvre cette vision.

Plusieurs politiques sectorielles participent évidemment à la déclinaison de cette vision. Mais la première d'entre elles est assurément la rénovation urbaine. Il s'agit d'investir dans des zones déterminées, en fonction de leur densité, du revenu par habitant et de la vétusté du bâti. Des zones plus ou moins grandes selon les outils utilisés - contrat de rénovation urbaine, contrat de quartier durable -, qui visent l'amélioration globale d'un ou de plusieurs quartiers par l'investissement dans l'espace public, dans l'équipement, dans la verdurisation, etc. Cet investissement très important de la Région permet d'intervenir dans les communes qui manquent de moyens pour améliorer l'espace public au profit du plus grand nombre.

Sous cette législature, c'est plus de 250 millions d'euros qui auront été investis dans les 23 contrats de quartier en cours sur le territoire bruxellois et les huit programmes de contrat de rénovation urbaine, ainsi que la politique de la ville.

Via les fonds européens, en particulier le Fonds européen de développement régional (Feder), ce sont également 200 millions d'euros investis dans la programmation 14-21 dont près de 60 millions d'euros visaient directement le renforcement de l'entrepreneuriat et le développement des petites ou moyennes entreprises.

La programmation Feder à venir, pour laquelle nous attribuons actuellement les projets, contribuera aussi à cette politique de développement.

Une politique de développement territorial qui doit, c'est un impératif pour le futur aussi, permettre d'équilibrer les fonctions de la ville, sans opposer stérilement nature et construction. La

en bebouwing op een steriele manier tegenover elkaar hoeven te staan. De stad is een habitat waar ongerepte natuurgebieden bewaard kunnen blijven. Ze moet haar inwoners ook groene ruimten, economische zones, recreatieruimten, voorzieningen en uiteraard betaalbare woningen bieden.

Wat dat laatste punt betreft, hebben we ons niet vergist toen we van huisvesting een gewestelijke prioriteit hebben gemaakt. In een sociaal-economische context onder hoogspanning hebben de inflatie en de energiecrisis de aanhoudende ongelijkheid op het gebied van huisvesting en de diepe wanverhoudingen bij de toegang tot wonen duidelijk in het licht gesteld.

Gezien de omvang van de crisis betreffende betaalbare huisvesting moesten we creatief zijn en de actiemiddelen verruimen om tegemoet te komen aan de behoeften van gezinnen die op zoek zijn naar een woning tegen een fatsoenlijke prijs. Dat is het doel van het Noodplan voor huisvesting dat mijn regering in december 2020 heeft goedgekeurd. Het is een ambitieus plan, waar ik enkele belangrijke maatregelen wil uitlichten:

- de invoering van het allereerste wintermoratorium dat uithuiszettingen elk jaar opschort tussen 1 november en 15 maart. Dankzij de maatregelen van deze regering is het in Brussel niet langer mogelijk om een gezin midden in de winter, tussen 1 november en 15 maart, uit huis te zetten. Dat lijkt voor de hand te liggen, maar het is een primeur in dit land. De nieuwe regeling voorziet ook in een aangepaste uitzettingsprocedure die huurders moet helpen bij het vinden van een andere woning of bij het betalen van de huurachterstand;

- de hervorming van de huurtoelage: 10.000 gezinnen op de wachtlijst voor een sociale woning ontvangen maandelijkse steun om de huur te kunnen betalen. Uiteraard is de regering niet voorbijgegaan aan de mensen die het meest kwetsbaar zijn. We hebben voorzien in een voorkeursstatuut voor eenoudergezinnen. Bijna een derde van de toelagen wordt toegekend aan vrouwen die aan het hoofd staan van een eenoudergezin. De doelstelling voor 2024 is de toekenning van 2.500 bijkomende toelagen dankzij een verhoging met 5,9 miljoen euro van het desbetreffende budget;

- de voortzetting van de aankoopstrategie. Die heeft al gezorgd voor een belangrijke versnelling bij de bouw van sociale woningen, naast de meer conventionele ontwikkelingsprojecten. Dankzij een slim en evenwichtig partnerschap met de privésector hebben we in drie jaar tijd meer dan 1.000 woningen aangekocht. Als we alle ontwikkelingen samen nemen, zitten we tijdens deze regeerperiode aan meer dan 3.900 woningen. Al deze woningen gelden als het patrimonium van de mensen die er zelf geen hebben. We mogen het belang van openbare huisvesting nooit onderschatten;

- de lancering van een nieuwe verhuis- en herhuisvestingstoelage voor de kwetsbaarste bevolkingsgroepen, met een budget van 2,3 miljoen euro;

ville est le mode d'habitat qui permet de préserver des zones naturelles indemnes. Elle doit offrir aussi à ses habitants espaces verts, zones économiques, de loisirs et d'équipement, et, bien entendu, des logements accessibles.

Sur ce dernier point, nous ne nous étions pas trompés en faisant du logement une priorité régionale. Dans un contexte socioéconomique sous haute tension, l'inflation et la crise énergétique ont mis en lumière des inégalités persistantes en matière de logement et des déséquilibres profonds dans l'accès à un logement.

Face à l'ampleur de la crise du logement abordable, il a fallu être créatifs et diversifier les modes d'action pour proposer des réponses adaptées aux besoins des familles en recherche d'un logement à un prix décent. C'est l'objectif du plan d'urgence logement adopté en décembre 2020 par mon gouvernement, un plan ambitieux dont j'extrais quelques mesures phares :

- la mise en œuvre du tout premier moratoire hivernal qui suspend les expulsions entre le 1er novembre et le 15 mars de chaque année. Grâce à l'action de ce gouvernement, il ne sera plus possible à Bruxelles d'expulser une famille en plein hiver, et ce, du 1er novembre au 15 mars. Cela semble être l'évidence-même, et pourtant, c'est une première à l'échelle du pays. Le nouveau dispositif prévoit en outre une procédure d'expulsion adaptée afin d'accompagner le locataire dans toutes ses démarches de relogement ou de paiement des arriérés de loyers ;

- la réforme de l'allocation loyer. Dix mille ménages, inscrits sur la liste d'attente pour un logement social, bénéficient à ce jour d'une aide mensuelle pour le paiement de leur loyer. Bien entendu, ce gouvernement n'a pas oublié les personnes les plus vulnérables. Nous avons prévu un statut préférentiel pour les familles monoparentales. Près d'un tiers des allocations sont octroyées à des femmes à la tête de familles monoparentales. L'objectif pour 2024 est d'octroyer 2.500 allocations supplémentaires, grâce à une hausse budgétaire de 5,9 millions d'euros ;

- la poursuite de la stratégie d'acquisition. Elle nous a déjà permis de mettre un grand coup d'accélérateur dans la construction de logements sociaux, parallèlement aux développements classiques. Grâce à un partenariat intelligent et équilibré avec le secteur privé, nous avons acquis plus de 1.000 logements en trois ans. Tous développements confondus, nous serons à plus de 3.900 logements sous cette législature. L'ensemble de ces logements constitue le patrimoine de ceux qui n'en ont pas. Il ne faut jamais sous-estimer l'importance du logement public ;

- l'ouverture de la nouvelle allocation de déménagement et de relogement pour les publics les plus fragiles, pour un budget de 2,3 millions d'euros ;

- en 2024, nous poursuivrons le processus de socialisation ;

- de voortzetting in 2024 van het socialiseringsproces;

- een andere belangrijke verwezenlijking in 2024: de oprichting van de paritaire huurcommissie, die adviezen zal uitbrengen over buitensporige huurprijzen. Dat was een belangrijk punt in ons regeerakkoord;

- de herziening van de Huisvestingscode is ook zo goed als afgerond en heeft als doel het recht op huisvesting nog effectiever te maken via ingrijpende wetgevingswijzigingen;

- en natuurlijk, de 3,1 miljoen euro die werd voorbehouden voor de versterking van het aanbod van de sociale verhuurkantoren en de ondersteuning van bepaalde doelgroepen zoals grote gezinnen en Housing First.

¹¹⁴⁷ De derde prioriteit van het gewest, na het klimaat en huisvesting, is werk.

Het tewerkstellingsbeleid van mijn regering heeft één doel: meer Brusselaars aan een job helpen. Brussel hoeft zich trouwens nergens voor te schamen, want het is het enige gewest in het land waar de werkgelegenheidsgraad zo sterk stijgt: 65,2%. En de economische vooruitzichten zijn vrij goed. Volgens het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse zal de werkgelegenheidsgraad in Brussel sneller stijgen dan in Vlaanderen of Wallonië, tot 68,9% in 2028.

We hebben een competentiebeoordeling ingevoerd als basis voor begeleiding naar werk, gevolgd door een verplicht opleidingsparcours. Dit is bedoeld om de vaardigheden van werkzoekenden te versterken en hen dichterbij de arbeidsmarkt te brengen.

We hebben een plan opgesteld om de knelpuntberoepen aan te pakken. Samen met de sectoren en de openbare diensten voor arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding werden concrete acties geïdentificeerd voor vijf prioritaire sectoren om de vacatures in te vullen.

Er werd een nieuw samenwerkingsakkoord gesloten met Vlaanderen om meer Brusselaars toegang te geven tot jobs in de rand. Meer dan 56.000 Brusselaars werken momenteel in Vlaanderen. In het nieuwe akkoord wordt de duidelijke doelstelling vooropgesteld om elk jaar 2.000 Brusselaars meer aan het werk te krijgen in Vlaanderen.

Het betaald educatief verlof werd hervormd. Continue bijscholing van werknemers komt iedereen ten goede! Bedrijven hebben werknemers nodig met de nieuwste vaardigheden, de arbeidsmarkt moet competente werknemers kunnen leveren en burgers hebben een passende opleiding nodig om te slagen in het leven. Deze hervorming maakt niet alleen afstandsonderwijs mogelijk, maar zorgt er ook voor dat parttimers, onder wie heel veel vrouwen, daar nu kansen krijgen.

We hebben het systeem van dienstencheques hervormd: zonder het budgettair kader van dit belangrijke aspect van

- en 2024, autre réalisation de taille : la mise en place de la commission paritaire locative qui permettra de rendre des avis sur le caractère abusif ou non du loyer. C'était un enjeu majeur de notre déclaration de politique régionale ;

- la révision du Code du logement est également en voie d'aboutir afin de rendre le droit au logement toujours plus effectif via des modifications légales importantes ;

- et bien entendu, le renforcement de l'offre des agences immobilières sociales (AIS) et la prise en charge de certains groupes cibles comme les familles nombreuses et le Housing First pour 3,1 millions d'euros.

La troisième priorité régionale, après le climat et le logement, était l'emploi.

La politique d'emploi menée par mon gouvernement vise un seul et unique but : permettre à plus de Bruxellois de décrocher un emploi. D'ailleurs, Bruxelles n'a pas à rougir puisque c'est la seule Région du pays où le taux d'emploi progresse de manière aussi importante : 65,2 %. Et les perspectives économiques sont plutôt bonnes. Selon l'Institut bruxellois de statistique et d'analyse, le taux d'emploi augmenterait plus rapidement à Bruxelles qu'en Flandre ou en Wallonie, pour atteindre 68,9 % en 2028.

Nous avons instauré un bilan de compétences comme base de l'accompagnement vers l'emploi et suivi d'un parcours de formation obligatoire. Ceci pour améliorer les compétences des chercheurs d'emploi pour les rapprocher du marché de l'emploi.

Nous avons mis en place un plan de lutte contre les métiers en pénurie. Avec les secteurs, avec les services publics d'emploi et de formation, des actions concrètes ont été identifiées pour cinq secteurs prioritaires, afin de pallier les vacances d'emploi.

Un nouvel accord de coopération a été conclu avec la Flandre, pour permettre à plus de Bruxellois d'accéder à l'emploi en périphérie. Plus de 56.000 Bruxellois et Bruxelloises travaillent actuellement en Flandre. Ce nouvel accord fixe un objectif clair : mettre 2.000 Bruxellois de plus à l'emploi en Flandre chaque année.

Le congé-éducation payé a été réformé. Former continuellement ses travailleurs, c'est bon pour tout le monde ! Les entreprises ont besoin de collaborateurs possédant les dernières compétences, le marché de l'emploi doit pouvoir proposer des travailleurs compétents et les citoyens doivent bénéficier d'une formation adéquate pour réussir dans la vie. Cette réforme permet non seulement de se former à distance, mais est aussi accessible aux travailleurs à temps partiel, parmi lesquels on compte de nombreuses femmes.

Nous avons réformé le système des titres-services : tout en maîtrisant le cadre budgétaire de cette importante politique

het tewerkstellingsbeleid uit het oog te verliezen, heeft de regering gezorgd voor een aanzienlijke verbetering van de werkomstandigheden voor de 28.000 huishoudhulpen, van wie 95% laaggeschoolde vrouwen: opleiding, omkadering, uitsluiting van klanten die misbruik maken, voorafgaande bezoeken om de werktijden te bepalen en zelfs een verlichting van het loopbaaneinde.

Wij zijn vijftien verbintenissen aangegaan om discriminatie bij de aanwerving tegen te gaan. Naast bewustmakings- en opleidingsinitiatieven bij zowel werkzoekenden als werkgevers blijft een van de voornaamste maatregelen de versterking van het regelgevend kader voor discriminatietests bij de aanwerving (de ordonnantie Testing 2.0). Ook hier is Brussel het meest vooruitstrevende geweest in de aanpak van discriminatie bij de aanwerving.

In 2024 zal de Brusselse regering haar activerings- en opleidingsbeleid opvoeren, om het aantal Brusselaars op de arbeidsmarkt te verhogen. Tegelijk gaat de regering een hervorming van de tewerkstellingssteun doorvoeren, in de eerste plaats ten behoeve van oudere werknemers om de steun te 'verbrusselen', waarvan alle Brusselse werkzoekenden gebruik zullen kunnen maken.

¹¹⁴⁹ *(verder in het Nederlands)*

Maar, dames en heren, opdat er banen zouden zijn, moet er ook in de eerste plaats economische activiteit zijn. Nooit eerder heeft de regering dergelijke omvangrijke budgetten vrijgemaakt ter ondersteuning van de economie dan tijdens deze legislatuur. Uiteraard is dat vooral toe te schrijven aan de bijzonder hoge premies waarmee de regering de bedrijven heeft willen steunen om de gevolgen van eerst de gezondheids crisis en vervolgens de energiecrisis te helpen opvangen. Ik zei het reeds eerder: deze bedragen hebben een zware last gelegd op de budgettaire situatie van het gewest. Maar we moesten het doen, laat dat duidelijk zijn, zodat ons economisch en sociaal substraat de crisis te boven kon komen.

Naast deze uitzonderlijke reden om steun toe te kennen, heeft de regering het kader voor bedrijfssteun vernieuwd door haar strategie te herzien.

Om het hoofd te bieden aan de maatschappelijke en milieu-uitdagingen van het gewest hebben we gekozen voor de strategie Shifting Economy, die een gewestelijke economische strategie koppelt aan een visie voor de korte, middellange en lange termijn. Het doel is duidelijk: koolstofneutraliteit tegen 2050 zonder daarbij het welzijn van de Brusselaars in het gedrang te brengen. Een economie die noch de maatschappelijke sokkel noch de milieugrenzen overschrijdt. Een economie die gebaseerd is op lokale verankering, op de ontwikkeling van kwaliteitsvolle, niet-delokaliseerbare banen en op een aanbod van kwaliteitsvolle lokale goederen en diensten die inspelen op de behoeften van de inwoners en de ondernemers.

d'emploi, le gouvernement a veillé à améliorer considérablement les conditions de travail des 28.000 aides ménagères, dont 95 % sont des femmes infraqualifiées : formation, encadrement, exclusion des clients aux comportements abusifs, visite préalable pour déterminer les heures de travail, ou encore allègement des fins de carrière.

Nous avons adopté quinze engagements pour lutter contre la discrimination à l'embauche. À côté des actions de sensibilisation, de formation tant des chercheurs d'emploi que des employeurs, l'une des mesures phares reste le renforcement du cadre réglementaire des tests de discrimination à l'embauche, l'ordonnance « Testing 2.0 ». Bruxelles est, une fois encore, la Région la plus volontariste en matière de lutte contre les discriminations à l'embauche.

En 2024, le gouvernement bruxellois, toujours dans l'optique d'augmenter le nombre de Bruxellois à l'emploi, renforcera sa politique d'activation et de formation. Parallèlement, le gouvernement procédera à une réforme des aides à l'emploi, notamment en ce qui concerne les travailleurs âgés, afin de « bruxelliser » ces aides, au bénéfice des chercheurs d'emploi bruxellois.

(poursuivant en néerlandais)

Mais, Mesdames et Messieurs, pour qu'il y ait de l'emploi, il faut de l'activité économique. Jamais le gouvernement n'avait consacré autant de budgets en soutien à l'économie que sous cette législature. Bien entendu, c'est principalement dû aux très importantes primes de soutien aux entreprises, voulues par le gouvernement pour compenser les effets de la crise sanitaires d'abord, et de la crise de l'énergie ensuite. Je l'ai déjà dit, ces montants ont grevé de manière importante la situation budgétaire de la Région. Mais nous devons le faire, sans discussion, pour que notre substrat économique et social puisse surmonter la crise.

Hormis ce motif exceptionnel de soutien, le gouvernement a rénové le cadre de l'aide aux entreprises, en revoyant sa stratégie.

Pour faire face aux défis sociaux et environnementaux de la Région, nous avons adopté la stratégie Shifting Economy, stratégie économique régionale avec une vision à court, moyen et long termes. L'objectif est clair : la neutralité carbone à l'horizon 2050 tout en assurant le bien-être des Bruxelloises et Bruxellois. Une économie qui n'outrepasse ni le socle social, ni le plafond environnemental. Une économie basée sur l'ancrage local, le développement d'emplois de qualité et non délocalisables, l'offre de biens et de services locaux et de qualité, et qui répond aux besoins des habitants et des entrepreneurs.

Concrètement, cela s'est traduit, par exemple, par l'introduction d'une stratégie d'investissement pour finance&invest.brussels, qui en fait le premier invest public à impact du pays ; la mobilisation de l'épargne citoyenne, la mise en place des

Concreet heeft zich dat bijvoorbeeld vertaald in de invoering van een investeringsstrategie voor finance&invest.brussels, die er de eerste impactvolle publieke invest van het land van heeft gemaakt; of nog in de mobilisatie van het spaargeld van de burger, de invoering van stimulansen bij citydev.brussels om de vergoedingen en huurgelden voor ondernemingen met een positieve impact te verlagen en de creatie van projectoproepen om het ecosysteem van de transitie te consolideren. De heroriëntering van de steunmaatregelen voor de economische ontwikkeling werd onlangs door de regering goedgekeurd.

In de loop van de volgende weken zullen de uitvoeringsbesluiten betreffende de steun voor de economische ontwikkeling en transitie, betreffende de ordonnantie om het Brussels Agentschap voor de Ondersteuning van het Bedrijfsleven om te vormen in het Brussels Agentschap voor het Ondernemerschap en betreffende de hervorming van de toegang tot het beroep volgen.

¹¹⁵¹ Brussel bereidt zijn economische heden en toekomst voor om een leidersrol te vervullen op het vlak van economische transitie en op die manier nieuwe kansen te scheppen voor de ondernemers.

Onderzoek en innovatie vormen ook een van de essentiële hefboomen om een antwoord te bieden op de milieu- en sociaal-economische uitdagingen waar het gewest mee geconfronteerd wordt. De steun die het gewest verleent aan de activiteiten die ondernomen worden op het vlak van onderzoek, ontwikkeling en innovatie blijven dus van kapitaal belang en dragen bij tot de leiderspositie die het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bekleedt op het gebied van innovatie. Het gewest behoort inderdaad tot de dertig meest innovatieve regio's van Europa en de structurering van een vruchtbaar ecosysteem vormt in dat verband een sleutelfactor.

Het bepalen van de gewestelijke strategische prioriteiten op het gebied van onderzoek, ontwikkeling en innovatie voor de periode 2021-2027, via het Gewestelijk Innovatieplan, is een belangrijke eerste stap. Dit plan maakt het mogelijk om de prioritaire krachtlijnen vast te stellen en om bijgevolg de overheidsmiddelen te richten op de oplossingen voor de belangrijkste uitdagingen van het gewest.

Naast de thematische focus zal het komende jaar ook de laatste hand gelegd worden aan de herziening van de ordonnanties voor de toekenning van Brusselse steun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie. Dit zal de afstemming van het overheidsbeleid op de transitiedoelstelling afronden door de begrippen sociale en ecologische voorbeeldfunctie in de projectevaluatiecriteria te integreren.

Ten slotte blijft bewustmaking voor de wetenschappen een belangrijke opdracht voor Innoviris, dat aanzienlijke middelen inzet om de Brusselaars te bereiken.

¹¹⁵³ (verder in het Frans)

Ik heb het gehad over huisvesting, werkgelegenheid en het ecosysteem dat aan de basis ervan ligt. Ik zal nu de derde pijler

incitants chez citydev.brussels pour diminuer les canons et les loyers des entreprises à impact positif, la création d'appels à projets qui consolident l'écosystème de la transition. La réorientation des aides au développement économique vient d'être approuvée par le gouvernement.

Viendront encore, dans les prochaines semaines, les arrêtés d'exécution pour les aides au développement et à la transition économique, l'ordonnance qui réforme l'Agence bruxelloise pour l'accompagnement de l'entreprise en Agence bruxelloise pour l'entrepreneuriat et la réforme de l'accès à la profession.

Bruxelles prépare son présent et son futur économiques pour devenir un leader en matière de transition économique et ainsi créer de nouvelles opportunités pour les entrepreneurs.

La recherche et l'innovation constituent également l'un des leviers d'action essentiels pour répondre aux défis environnementaux et socioéconomiques auxquels la Région est confrontée. Le soutien régional aux activités en matière de recherche, de développement et d'innovation reste donc capital et contribue d'ailleurs au statut de leader de la Région de Bruxelles-Capitale dans le domaine de l'innovation. La Région se positionne en effet parmi les 30 régions les plus innovantes en Europe et la structuration d'un écosystème fertile en est un ingrédient clé.

La définition des priorités stratégiques régionales en matière de recherche, de développement et d'innovation pour la période 2021-2027, au travers du plan régional pour l'innovation, constitue une première étape importante. Ce plan permet en effet d'identifier les axes prioritaires et, partant, de concentrer les moyens publics sur les solutions aux enjeux les plus importants de la Région.

Au-delà de la concentration thématique, l'année à venir permettra de finaliser la révision des ordonnances encadrant l'octroi des aides bruxelloises à la recherche, au développement et à l'innovation. Celle-ci conclura l'alignement des politiques publiques sur l'objectif de transition en intégrant dans les critères d'évaluation des projets les notions d'exemplarité sociale et environnementale.

Enfin, la sensibilisation aux sciences reste une mission importante d'Innoviris, qui déploie des moyens non négligeables pour toucher les Bruxellois.

(poursuivant en français)

J'ai évoqué le logement, l'emploi et l'écosystème qui le génère. Je vais maintenant aborder le troisième pilier qui permet de

bespreken, die ongelijkheden helpt verminderen en iedereen de kans geeft om een waardig leven te leiden. Het betreft de welzijns- en gezondheidssector die door de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie wordt beheerd.

We hebben de strijd tegen ongelijkheid opgevoerd, onder meer door de bevoegdheden rond welzijn en gezondheid te ontwikkelen wars van enig hokjesdenken.

We hebben oplossingen uitgerold voor dakloze personen en gezinnen in tijdelijke opvangplaatsen, via overeenkomsten inzake tijdelijk gebruik en de inrichting van in aanmerking komende woningen en kwalitatieve ruimten voor groepsopvang, door het budget dat eerder was vrijgemaakt voor deze sector met 7 miljoen euro te verhogen.

We hebben ook aanzienlijke middelen toegewezen, bijna 35 miljoen euro, om onderdak te bieden aan mensen waar de federale overheid zich over zou moeten ontfemen wat, zoals u weet, echter niet het geval is. Gelukkig erkent de federale overheid sinds eind 2022 de aanvullende rol van het gewest en compenseert ze die tenminste gedeeltelijk. Nu deze erkenning er eindelijk is, hebben we er zelfs mee ingestemd om het aantal mensen dat ten laste wordt genomen te verhogen, om tot elke prijs te vermijden dat mensen de nacht op straat doorbrengen.

In het Geïntegreerd Welzijns- en Gezondheidsplan staat de burger opnieuw centraal: we kijken verder dan de gebruikelijke kaders en institutionele barrières zodat de Brusselaars een betere toegang krijgen tot de eerstelijnszorg, meer ondersteuning vanwege de sociale diensten en een betere bijstand bij tegenslagen.

Hiervoor zijn er in 2023 en 2024 10 miljoen euro geïnvesteerd, waarvan 7,5 miljoen alleen al om de eerste lijn van zorg- en hulpdiensten te versterken. Alles samen wordt 20 miljoen euro besteed aan deze eerste lijn. In 2024 zal het Geïntegreerd Welzijns- en Gezondheidsplan ook geïmplementeerd worden door de hervorming en versterking van de eerste lijn zo dicht mogelijk bij de Brusselaars. De versterking van de eerstelijnsgezondheidszorg zal ook in 2024 worden voortgezet met een budget dat met 6 miljoen euro verhoogd wordt.

Het Verenigd College staat Iriscare daarom sinds deze regeerperiode elk jaar een groeinorm van 2% toe om de aanhoudende uitdagingen op het gebied van gezondheidszorg en welzijn het hoofd te bieden. Dit jaar werden om en bij de 8 miljoen euro geïnvesteerd om het hele continuüm van de begeleiding van ouderen, de gemeenschapswoningen voor bejaarden, de 'sociale servicewoningen', het aantal plaatsen in instellingen voor geestelijke gezondheidszorg en het aantal opvangplaatsen voor mensen met een handicap te versterken.

Er zijn aanzienlijke budgetten gereserveerd voor de OCMW's om huishoudens te ondersteunen in het licht van de energiecrisis en om projecten voor toegang tot rechten te ondersteunen.

réduire les inégalités et de donner à chacun la possibilité d'une vie digne. C'est le secteur social-santé, géré par la Cocom.

Nous avons renforcé la lutte contre les inégalités au travers notamment d'un décloisonnement des compétences social-santé.

Nous avons déployé des solutions pour les personnes et les familles sans abri accueillies dans des lieux temporaires, via des conventions d'occupation temporaire, l'aménagement de logements mobilisés et d'espaces d'accueil collectif qualitatifs en augmentant de 7 millions d'euros le budget jusque-là réservé au secteur.

Nous avons également consacré des moyens importants, près de 35 millions d'euros, pour permettre l'hébergement d'un public qui devrait être pris en charge par l'État fédéral, mais dont vous savez qu'il ne l'est pas. Heureusement, depuis la fin 2022, l'État fédéral reconnaît le rôle supplétif qu'assure la Région, et le compense à tout le moins partiellement. Ce principe étant acquis, nous avons même accepté d'augmenter le nombre de prises en charge, pour éviter à tout prix que des personnes passent des nuits dans nos rues.

Le plan social-santé intégré (PSSI) a remis le citoyen au centre des préoccupations : nous envisageons les dispositifs au-delà les cadres habituels et les barrières institutionnelles afin que les Bruxellois bénéficient d'un meilleur accès à la première ligne de soins, d'un plus grand soutien des services sociaux, d'une meilleure aide face aux accidents de la vie.

Pour ce faire, 10 millions d'euros ont été investis en 2023 et 2024, dont 7,5 millions rien que pour le renforcement de la première ligne d'aide et de soins. Au total, ce sont 20 millions qui ont été réservés à cette première ligne. En 2024, le PSSI sera aussi mis en œuvre via la réforme et le renforcement de la première ligne de soins au plus près des Bruxelloises et Bruxellois. Le renforcement de la première ligne de soins de santé se poursuivra en 2024, avec un budget augmenté de 6 millions d'euros.

Le Collège réuni a octroyé chaque année depuis cette législature une norme de croissance de 2 % à Iriscare pour faire face à l'augmentation constante des défis en matière de santé et d'aide aux personnes. Cette année, près de 8 millions d'euros ont été investis pour renforcer l'ensemble du continuum d'accompagnement des aînés, l'habitat communautaire des personnes âgées, les « résidences services sociales », le nombre de places dans les institutions de soins en santé mentale et les places d'accueil pour les personnes en situation de handicap.

Des budgets conséquents ont été réservés aux CPAS pour soutenir les ménages face à la crise de l'énergie et soutenir des projets d'accès aux droits.

Tirant les conséquences de la crise du Covid-19, une politique régionale de gestion des risques sanitaires a été élaborée, en articulation avec les plans d'urgence sanitaires fédéraux et le renforcement du personnel des services du Collège réuni.

Op basis van de conclusies die werden getrokken uit de covidcrisis is een gewestelijk beleid voor het beheer van gezondheidsrisico's uitgewerkt dat afgestemd is op de federale noodplannen inzake gezondheid en is het personeel van de diensten van het Verenigd College versterkt.

2024 zal ook het jaar zijn waarin de hervorming van de sector van de rust- en verzorgingstehuizen, die een jaar geleden werd gelanceerd met de goedkeuring van de ordonnantie, zal worden uitgevoerd voor een bedrag van 18 miljoen euro. Er komen dus meer middelen per bewoner om de kwaliteit en de menselijkheid van de zorg te verbeteren, zoals aanbevolen door de Bijzondere Commissie Covid-19.

De regering heeft 15 miljoen euro per jaar vrijgemaakt om de sociale tegemoetkoming in de waterprijs, die we in 2022 ingevoerd hebben, te financieren. 170.000 huishoudens hebben toegang tot deze tegemoetkoming, met een gemiddeld bedrag van 123 euro per huishouden per jaar.

Dat is een beknopt overzicht van de acties van mijn regering op welzijns- en gezondheidsgebied.

De toegang tot de fundamentele rechten verzekeren, is van cruciaal belang. Ervoor zorgen dat eenieder zijn rechten kent en bij de toegang tot die rechten niet gediscrimineerd wordt, is evenzeer essentieel.

Mijn regering besteedt vanaf de eerste dag bijzondere aandacht aan een betere kennis van de burgers van hun rechten alsook aan de uitwerking van een ambitieus transversaal beleid dat de fundamentele rechten van iedereen garandeert.

¹¹⁵⁵ *Deze maatregelen zullen ook in 2024 verder uitgevoerd worden. Vandaag komt dit engagement concreet tot uiting in:*

- de bundeling en consolidering van de antidiscriminatiewetgeving in het allereerste Brussels Wetboek voor gelijkheid, antidiscriminatie en bevordering van de diversiteit;

- de voortzetting van de zes gewestelijke actieplannen die gelijkekansenmainstreaming omzetten in concrete acties, waaronder acties om bestaande ongelijkheden weg te werken, preventieve acties en sensibiliseringsacties;

- een nauwe samenwerking met en gepaste financiering voor Unia en het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen;

- een sterke betrokkenheid van het maatschappelijke middenveld, met name via de Brusselse Raad voor Gelijkheid tussen Vrouwen en Mannen, de Brusselse Raad voor Personen met een Handicap en de toekomstige Brusselse Raad voor de uitbanning van racisme en een gepaste financiering ervan;

2024 sera aussi l'année de mise en œuvre de la réforme du secteur des maisons de repos et de soins, enclenchée par le vote de l'ordonnance il y a un an, à hauteur de 18 millions d'euros : plus de moyens par résident pour améliorer la qualité et l'humanité de la prise en charge, comme recommandé par la commission spéciale consacrée à la gestion de la pandémie de Covid-19.

Le gouvernement a réservé 15 millions d'euros pour financer l'intervention sociale dans le prix de l'eau que nous avons instaurée en 2022. Elle est accessible à 170.000 ménages, pour un montant moyen de 123 euros par ménage et par an.

Voilà un rapide panorama de l'action de mon gouvernement dans le domaine social-santé.

Assurer l'accès aux droits fondamentaux est crucial. S'assurer que chacun connaisse ses droits, et que l'accès à ceux-ci soit exempt de discrimination est également essentiel.

Mon gouvernement accorde depuis le premier jour une attention particulière au renforcement, chez les citoyens et les citoyennes, de la connaissance de leurs droits ainsi qu'au développement d'une politique transversale ambitieuse pour garantir les droits fondamentaux de toutes et tous.

Ces mesures continueront à être mises en œuvre en 2024. Aujourd'hui, cet engagement se traduit concrètement par :

- le regroupement et la consolidation des législations anti-discrimination dans le tout premier code bruxellois de l'égalité, de la non-discrimination et de la promotion de la diversité ;

- la poursuite des six plans d'actions régionaux traduisant l'approche intégrée (mainstreaming) de l'égalité des chances en actions concrètes, incluant des actions de correction des inégalités existantes, de prévention et de sensibilisation ;

- une étroite collaboration et un financement adéquat pour Unia et l'Institut pour l'égalité des femmes et des hommes ;

- une forte implication de la société civile, notamment au travers du Conseil bruxellois de l'égalité entre les femmes et les hommes, du Conseil bruxellois des personnes handicapées et du futur Conseil consultatif bruxellois pour l'élimination du racisme, et de leur financement adéquat ;

- et un soutien sans précédent à la société civile, notamment via un nouveau mécanisme pluriannuel de financement.

- ongekende steun voor het maatschappelijk middenveld, met name via een nieuw meerjarig financieringsmechanisme.

1157 (verder in het Nederlands)

Waarde collega's, als u aandachtig naar mij geluisterd hebt, weet u dat ik het nog niet heb gehad over een essentieel stuk van ons geïntegreerd klimaat- en sociaal beleid. Dan heb ik het uiteraard over mobiliteit.

Zoals u weet, hebben we tijdens deze legislatuur massaal geïnvesteerd in mobiliteit om van Brussel een veerkrachtigere, leefbaardere, veiligere, gezondere, aangenaamere en aantrekkelijkere stad te maken. We willen de Brusselaars, de handelaars en alle ondernemers, maar ook de bezoekers daarbij blijven betrekken.

Het eerste niveau van deze evolutie is de verkeersveiligheid. Voor de meeste mensen is er geen alternatief te voet of per fiets denkbaar zolang de veiligheid van de actieve vervoersmiddelen niet gegarandeerd is. Met de invoering van de zone 30, de schoolstraten, een voetpadenplan en de herinrichting van meer dan twintig van de gevaarlijkste kruispunten zetten we een grote stap in de richting van een veiligere en verkeersluwere stad. Dat vertaalt zich trouwens ook in de cijfers, want de voetgangers die goed zijn voor 36% van de verplaatsingen, zijn talrijker dan ooit tevoren. Door elk jaar een recordaantal van 15 km aan fietspaden aan te leggen, hebben we ook een ongekende modal shift in onze stad teweeggebracht, met een verdrievoudiging van het modale aandeel van de fiets.

Het tweede niveau is uiteraard frequent, comfortabel en efficiënt openbaar vervoer. Deze legislatuur hebben we meer dan ooit geïnvesteerd in ons tram-, bus- en metroaanbod. We hebben ook geïnvesteerd in de toegankelijkheid van de stations voor personen met een beperkte mobiliteit en in de betaalbaarheid van het openbaar vervoer, dankzij gerichte voorkeurtarieven. Tot slot heeft het beleid van de gratis P+R-parkings ons openbaar vervoer toegankelijk gemaakt voor mensen die van verder weg naar Brussel reizen.

De aanzienlijke investeringen in het openbaar vervoer tijdens deze legislatuur, met 30% meer buscapaciteit, een verhoogde frequentie en investering in de reissnelheid van de trams en een sterke toename van de metrocapaciteit, hebben vruchten afgeworpen: steeds minder Brusselse gezinnen bezitten een auto en steeds meer gezinnen vertrouwen elke dag op de MIVB om zich in Brussel te verplaatsen. We houden onze investeringen op peil in 2024, het volledige MIVB-aanbod blijft behouden en we gaan door met het moderniseringsprogramma van het rollend materieel voor trams, bussen en metro. In het najaar van 2024 komt er zelfs de nieuwe tramlijn naar Neder-Over-Heembeek bij, waardoor de inwoners van het noorden van Brussel veel sneller het stadscentrum zullen kunnen bereiken.

Anderzijds beginnen we met het oog op een houdbaar budget het investeringstempo in sommige renovaties en werken, zoals die voor metrolijn 3 te, vertragen. Er zal echter bijzondere aandacht

(poursuivant en néerlandais)

Chers collègues, m'ayant parfaitement écouté jusqu'ici, vous savez qu'il manque une pièce essentielle à notre politique climatique et sociale intégrée. Il s'agit évidemment de la mobilité.

Vous le savez, au cours de cette législature, nous avons investi très massivement dans la mobilité pour faire évoluer Bruxelles vers une ville plus résiliente, plus vivable, plus sûre, plus saine, plus agréable et plus attrayante. Nous voulons continuer d'y associer les Bruxellois, les commerçants et tous les entrepreneurs ainsi que les visiteurs.

Le premier échelon de cette évolution est la sécurité routière. Aucune solution alternative à pied ou à vélo n'est envisageable pour le plus grand nombre tant que la sécurité des modes actifs n'est pas garantie. Avec la ville 30, les rues scolaires, un plan trottoirs et le réaménagement des 20 carrefours les plus dangereux, nous faisons un pas important vers cette ville plus sûre et apaisée. Ce qui s'est d'ailleurs traduit en chiffres, car les piétons sont, avec 36 % de part de déplacement, plus nombreux que jamais. En construisant un record de plus de 15 km de pistes cyclables par an, nous avons réalisé aussi un report modal sans précédent dans notre ville, avec notamment un triplement de la part modale du vélo.

Le deuxième est bien sûr un transport public fréquent, confortable et efficace. Cette législature, nous avons investi comme jamais dans notre offre de tram, de bus et de métro. Nous avons également investi dans l'accessibilité des stations aux personnes à mobilité réduite ainsi que dans l'accessibilité financière du transport public, grâce à des tarifs préférentiels ciblés. Enfin, la politique des P+R gratuits a permis de rendre accessibles nos transports publics aussi à ceux et celles qui rejoignent Bruxelles de plus loin.

L'impulsion considérable d'investissement dans l'offre de transports en commun sous cette législature, avec 30 % de capacité de bus supplémentaire, l'augmentation des fréquences et l'investissement dans la vitesse commerciale du tram et la forte augmentation de la capacité du métro ont payé : de moins en moins de ménages bruxellois possèdent une voiture et ils sont de plus en plus nombreux à compter chaque jour sur la STIB pour faire bouger Bruxelles. Nous maintiendrons l'investissement en 2024, l'ensemble de l'offre de la STIB sera maintenu, et nous continuons avec le programme de modernisation du matériel roulant en tram, bus et métro. Nous y ajouterons même à l'automne 2024, le nouveau tram vers Neder-Over-Heembeek, qui permettra aux habitants du nord de Bruxelles de rejoindre beaucoup plus rapidement le centre-ville.

En revanche, afin de garder un budget soutenable, nous commençons à ralentir le rythme des investissements dans certains travaux et rénovations, comme ceux de la ligne de métro

blijven gaan naar de maatregelen voor de begeleiding van de buurtbewoners en handelaars in en rond het Zuidpaleis.

¹¹⁵⁹ Nadat de MIVB-tarieven gedurende tien jaar bevroren werden om het openbaar vervoer zo betaalbaar mogelijk te maken voor de Brusselaars, omvat de vernieuwing van de beheersovereenkomst van de MIVB de invoering van een indexeringsmechanisme voor de niet-voorkeurtarieven. Dat zal de MIVB meer voorspelbaarheid geven met betrekking tot haar eigen middelen om beter het hoofd te kunnen bieden aan de kosten die jaar na jaar stijgen.

Ten slotte hebben we met de zeer recente lancering van Floya - de MaaS-applicatie van de MIVB, of Mobility as a Service - het hele openbaarvervoeraanbod van de MIVB, maar ook het treinaanbod en het aanbod van de TEC en De Lijn, toegankelijk gemaakt via één enkele mobiele applicatie. Waaraan uiteraard nog het aanbod op het vlak van taxi's, autodelen en micromobiliteit toegevoegd moet worden, waardoor Brussel nog toegankelijker en intermodaler wordt.

Het derde niveau is dat van de gezondheid: verkeersluwere wijken en de lage-emissiezone zullen een positieve invloed hebben op de gezondheid van de Brusselaars: minder lawaai en minder fijn stof. Parallel met de enorme inspanningen die we hebben geleverd op het gebied van vergroening en het planten van bomen. Die enorme investeringen hebben een duurzame impact: de stad is aangener, gezonder en aantrekkelijker geworden voor haar inwoners en bezoekers.

Tot slot wil ik bij de uitdagingen van meer multimodale mobiliteit de Haven van Brussel vermelden, die een belangrijke speler op economisch en ecologisch vlak is, maar natuurlijk ook op het vlak van mobiliteit. We hebben werk gemaakt van de ontwikkeling van de havenactiviteiten en het vervoer over water en van de multimodaliteit, met name door het akkoord dat met de federale overheid is bereikt om de spoorverbinding naar de voorhaven te behouden en te verbeteren en het project om de capaciteit van de containerterminal te verdubbelen, met hoge ambities op het gebied van het koolstofvrij maken van de logistieke keten.

¹¹⁶¹ *(verder in het Frans)*

De regering wil verder bouwen aan een beter Brussel, dat een aangename leefomgeving biedt voor de bewoners, economisch aantrekkelijk is en bezoekers lokt. Daarom willen we het leven van onze inwoners en onze ondernemers vergemakkelijken, beter samenwerken met onze plaatselijke besturen en ons bestuurlijk apparaat verbeteren.

Fiscaliteit is een belangrijk instrument om inwoners aan te trekken en hier te houden en om rijkdom te verdelen. In dat verband hebben we meerdere hervormingen doorgevoerd.

Dankzij de hervorming van de registratierechten konden sinds 1 april van dit jaar al 3.833 gezinnen aanspraak maken op een

3. Une attention particulière est toutefois maintenue par rapport aux mesures d'accompagnement des riverains et commerçants du palais du Midi et ses alentours.

Après dix ans de gel des tarifs STIB pour permettre la plus grande accessibilité financière du transport public aux Bruxellois, le renouvellement du contrat de gestion de la STIB intégrera la mise en place d'un mécanisme d'indexation des tarifs non préférentiels, et ceci, afin de permettre à la STIB une plus grande prévisibilité sur ses fonds propres, pour pouvoir mieux faire face aux coûts qui montent d'année en année.

Enfin, avec le lancement de Floya – l'application MaaS de la STIB, ou Mobility as a Service – encore très récemment, nous avons rendu toute cette offre de transport public en STIB mais aussi en train, en TEC ou De Lijn accessible grâce à une seule application mobile. À ceci, s'ajoute, bien sûr, l'offre de taxis, de voitures partagées et de micromobilité rendant Bruxelles encore plus accessible et intermodale.

Le troisième échelon est celui de la santé : les quartiers apaisés et la zone de basses émissions ont des impacts positifs sur la santé des Bruxellois : moins de bruit, moins de particules fines, en parallèle des énormes efforts que nous avons déployés en matière de végétalisation et de plantation d'arbres. Ces investissements considérables ont un impact durable : la ville est devenue plus agréable, plus saine et plus attractive pour ses habitants et ses visiteurs.

Enfin, parmi les enjeux d'une mobilité plus multimodale, je veux citer le Port de Bruxelles, acteur capital en termes économiques, environnementaux, mais bien sûr aussi de mobilité. Nous avons travaillé au développement de son activité et du transport par la voie d'eau et de la multimodalité, notamment par l'accord trouvé avec le gouvernement fédéral pour le maintien et la revalorisation de la desserte ferroviaire à l'avant-port ou le projet de doublement de la capacité du terminal à conteneurs, avec des ambitions hautes en matière de décarbonation de la chaîne logistique.

(poursuivant en français)

L'ambition du gouvernement reste celle de construire un meilleur Bruxelles, agréable pour ses habitants, attractif pour l'économie et attrayant pour ses visiteurs. Pour cela, nous voulons faciliter la vie de nos habitants, de nos entrepreneurs, améliorer la collaboration avec nos pouvoirs locaux, et améliorer notre appareil administratif.

La fiscalité est un outil important pour attirer et maintenir des habitants, et répartir les richesses. En cette matière, plusieurs réformes sont intervenues.

Depuis le 1er avril de cette année et la réforme de nos droits d'enregistrement, pas moins de 3.833 familles ont déjà bénéficié

verhoogd abattement bij de aankoop van hun eigen woning. 3.532 gezinnen hebben op die manier 25.000 euro bespaard en 301 gezinnen zelfs meer dan 30.000 euro via het aanvullende renovatieabattement.

Vanaf 1 januari zullen de successierechten beter beantwoorden aan de behoeften die vandaag in ons gewest bestaan, in het bijzonder voor niet-verwante personen en feitelijk samenwonenden.

Een andere belangrijke vorm van dienstverlening houdt verband met stedenbouw. Dat beleidsdomein heeft zowel een impact op de slagkracht van de economie als op het leven van de mensen. In deze regeerperiode hebben we op het vlak van stedenbouw een aantal bakens verzet.

Eerst en vooral is er de hervorming van de Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening. Met deze nieuwe reglementering richten we de stedenbouw en architectuur op nieuwe duurzaamheidsprioriteiten die absoluut noodzakelijk zijn.

Daarnaast hebben we een nieuw draaiboek voor de openbare ruimte opgesteld en een bijbehorend instrumentarium uitgewerkt, zoals de regels rond vrijstellingen en tijdelijke ingebruikname. In dat verband willen we onder meer de energietransitie bevorderen.

Wat de stedenbouwkundige procedures betreft, heeft deze regering werk gemaakt van een grondige evaluatie van het globale vergunningsproces, hetgeen zal uitmonden in een reeks van aanbevelingen voor de volgende regering om de procedures te verduidelijken en te vereenvoudigen.

Een andere belangrijke horde was het digitaliseren van de vergunningsaanvragen via het platform My Permit. Tegen november 2023 zullen bijna alle Brusselse gemeenten (op twee na) zich bij het nieuwe systeem hebben aangesloten. Het is de bedoeling dat in 2024 iedere stedenbouwkundige vergunningsaanvraag op het grondgebied van het gewest digitaal wordt ingediend. Dat zal een enorme omslag in gebruikscomfort voor de aanvrager betekenen en het investeringsklimaat van het gewest verder ten goede komen.

Op het vlak van erfgoed kende het art-nouveaujaar een enorm succes. Blikvangers zijn onder meer de opengestelde parels van Victor Horta, het huis van Eetvelde en het huis Hannon. Voor wie er nog aan twijfelde: dit uitzonderlijk erfgoed maakt een essentieel deel uit van de Brusselse en Belgische stedelijke cultuur en moet iedereen kunnen inspireren. We zullen daarom blijven ijveren voor de openstelling van sleutelwerken uit ons gemeenschappelijk erfgoed.

We zullen in het komende werkjaar de hervorming van de Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening voltooiën. De werkzaamheden en de noodzakelijke participatie van

d'un abattement majoré lors de l'achat de leur propre habitation ; 3.532 d'entre elles ont ainsi économisé 25.000 euros et 301 familles même plus de 30.000 euros, grâce à l'abattement complémentaire en cas de rénovation énergétique

À partir du 1er janvier, nos droits de succession répondront mieux aux besoins qui existent aujourd'hui dans notre Région, particulièrement pour les personnes non parentes et les cohabitants de fait.

L'urbanisme est un autre service essentiel, qui a un effet sur la vitalité de l'économie et sur la vie des gens. Pendant cette législature, nous avons voulu poser un nombre de jalons en matière d'urbanisme.

Tout d'abord, il y a la réforme du règlement régional d'urbanisme. La nouvelle réglementation devra nous permettre d'axer l'urbanisme et l'architecture sur de nouvelles priorités indispensables en matière de durabilité.

Parallèlement, nous avons élaboré un nouveau guide des espaces publics ainsi que les outils associés, tels que les règles relatives aux exemptions et à l'occupation temporaire, incluant notamment la promotion de la transition énergétique.

Pour ce qui concerne les procédures d'urbanisme, mon gouvernement a procédé à une évaluation approfondie du processus global des permis, ce qui aboutira à une série de recommandations qui visent à clarifier et à simplifier les procédures et qui sont destinées au prochain gouvernement.

Une autre étape franchie concerne la numérisation des demandes de permis à travers la plateforme My Permit. D'ici novembre 2023, presque toutes les communes bruxelloises (sauf deux) intégreront le nouveau système, l'objectif étant qu'en 2024 chaque demande de permis d'urbanisme sur le territoire régional pourra être introduite par voie numérique. Cela représentera pour le demandeur un énorme changement sur le plan de la commodité et profitera au climat d'investissement de la Région.

Pour ce qui concerne le patrimoine, l'année consacrée à l'Art nouveau a connu un énorme succès. Parmi les endroits remarquables qui ont ouvert leurs portes, je cite les joyaux de Victor Horta, l'hôtel van Eetvelde et la maison Hannon. Pour ceux qui en doutaient encore, ce patrimoine exceptionnel fait partie intégrante de la culture urbaine bruxelloise et belge, et doit pouvoir constituer une source d'inspiration pour tout le monde. C'est pourquoi nous nous efforcerons de rendre les chefs-d'œuvre de notre patrimoine commun accessibles au public.

Durant l'année de travail qui reste, nous finaliserons la réforme du règlement régional d'urbanisme. Les travaux et la participation nécessaire des communes, des organes consultatifs, des associations et du grand public ont pris beaucoup de temps, mais ont été particulièrement enrichissants.

Par ailleurs, nous accorderons une attention renforcée au rôle social de la politique d'urbanisme à travers la réforme

gemeenten, adviesorganen, verenigingen en het ruime publiek zijn langdurig, maar verrijkend geweest.

Daarnaast zullen we versterkte aandacht schenken aan de sociale rol van het stedenbouwkundig beleid via de hervorming van de stedenbouwkundige lasten. Ondanks de economische crisis zoeken we een nieuw evenwicht tussen de winsten uit vastgoedoperaties en de reële nood aan meer betaalbare woningen. De lasten zullen meer en doelgericht worden ingezet voor sociale en openbare woningen.

Dames en heren, we willen ook ons bestuurlijk apparaat verbeteren. We willen het performanter en doeltreffender maken, zodat we de burger een betere dienstverlening kunnen bieden. En we willen het ook zuiniger maken om blijk te geven van budgettaire verantwoordelijkheidszin.

Dat is precies wat we willen bereiken met Optiris. We hebben ervoor gekozen om dat project door de besturen zelf in goede banen te laten leiden in plaats van uitgebreid een beroep te doen op externe consultancybureaus en oplossingen van bovenaf op te leggen. Het proces verloopt op die manier weliswaar geleidelijker, maar we denken dat de besturen er beter een eigen invulling aan kunnen geven. Alle mogelijkheden in verband met een reorganisatie van de besturen liggen op tafel. Er zijn geen taboes. Door de toename van het thuiswerk kon al een zeer zichtbaar onderdeel worden afgerond. Zo hebben een groot aantal diensten samen onderdak gekregen in de Iris Tower. Op alle andere fronten wordt naarstig voortgewerkt.

Vervolgens wil ik nog een woordje zeggen over onze veiligheidsdiensten.

¹¹⁶³ *(verder in het Nederlands)*

Laat mij beginnen bij de Brusselse Hoofdstedelijke Dienst voor Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp (DBDMH).

We hebben tijdens deze regeerperiode heel stevig geïnvesteerd in onze kazernes. We hebben alle nodige voorbereidingen getroffen met het oog op de gunning van de opdracht voor de bouw van een nieuwe hoofdkazerne, waarin ook de opleidingsscholen zullen worden geïntegreerd. De kazerne Eikenbos werd volledig gerenoveerd en de projecten op de Deltasite en in Anderlecht zijn bezig.

De nieuwe regelgeving over de plaatsing van rookmelders vanaf 2025 werd onlangs goedgekeurd.

De Brusselse Hoofdstedelijke Dienst voor Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp heeft verder een evaluatie doorlopen met betrekking tot diversiteit en de aanpak van racisme, seksisme en uitsluiting. Dat resulteerde in een aantal aanbevelingen die in 2022 werden omgezet in het arbeidsreglement en in het personeelsstatuut voor de operationele personeelsleden.

des charges d'urbanisme. Malgré la crise économique, nous rechercherons un nouvel équilibre entre les bénéfices issus des opérations immobilières et le besoin réel de plus de logements abordables. Les charges seront affectées davantage et de manière ciblée à la création de logements sociaux et publics.

Nous voulons aussi, Mesdames et Messieurs, améliorer notre appareil administratif. Le rendre plus performant, plus efficace, pour mieux servir le citoyen. Plus économe aussi, pour participer à la responsabilisation budgétaire.

C'est ce que nous faisons à travers le projet Optiris, que nous avons choisi de laisser mener par l'administration elle-même, à l'opposé du modèle du recours intensif aux bureaux de consultance externes qui imposent des solutions venues d'en haut. Le processus entamé est certes plus progressif, mais nous pensons que l'administration se l'appropriera mieux. Tout est sur la table, sans tabou, en matière de réorganisation de l'administration. Une partie très visible a déjà eu lieu, sous l'influence de l'augmentation du télétravail : le regroupement de nombreux services à l'Iris Tower. Le travail se poursuit activement sur tous les autres fronts.

Un mot à présent sur nos services de sécurité.

(poursuivant en néerlandais)

En ce qui concerne le Siamu d'abord.

Pendant cette législature, nous avons consenti des investissements énormes dans nos casernes. Outre la préparation complète de l'attribution du marché en vue de la construction d'une nouvelle caserne d'état-major avec des écoles de formation intégrées, la caserne de la Chênaie a été complètement rénovée et les projets pour les sites Delta et Anderlecht sont en cours.

La nouvelle réglementation concernant l'installation de détecteurs de fumée à partir de 2025 a récemment été adoptée.

Le Siamu a également fait l'objet d'une évaluation sur la diversité et la lutte contre le racisme, le sexisme et l'exclusion. Cela a donné lieu à un certain nombre de recommandations qui ont été mises en œuvre en 2022 dans le règlement de travail et dans le statut du personnel pour les agents opérationnels.

Nous renforçons également l'école des pompiers et l'école des cadets et nous avons prévu des moyens pour le déploiement d'un

We versterken ook de brandweerschool en de kadettenschool en we hebben voorzien in middelen voor de uitrol van een actieplan om de agressie tegen hulpverleners aan te pakken.

Safe.brussels wordt verder ontwikkeld. De instelling heeft inmiddels een vaste plaats verworven in het Brusselse institutionele landschap. De organieke ordonnantie die eraan gewijd is, zal zeer binnenkort worden afgestemd op de veranderingen die zich sinds de oprichting ervan hebben voltrokken.

Daarnaast willen we onze plaatselijke besturen beter laten werken en er ook beter mee samenwerken.

De negentien Brusselse gemeenten zijn het bestuursniveau dat het dichtst bij de burger staat en dat de burgers ook het best kennen. Ze vervullen essentiële opdrachten en ze hebben in deze regeerperiode aangetoond hoe belangrijk ze zijn, door tijdens de verschillende crisissen hun verantwoordelijkheid te nemen. Om de gemeenten te helpen, hebben we een paar zaken verwezenlijkt.

Zo hebben we een loonsverhoging voor de gemeentelijke ambtenaren doorgevoerd. We hebben in totaal 75 miljoen euro uitgetrokken om de weddeschalen dichter te doen aanleunen bij die van Vlaanderen en Wallonië. Die belofte werd al jaren geleden gemaakt en is in deze regeerperiode nagekomen.

We blijven streven naar goed bestuur. Deze regering heeft een volledige decumul opgelegd en de gemeentecolleges moeten het voortaan met ten minste één schepen minder doen. Het is de bedoeling dat de verkozenen zich volop kunnen concentreren op hun functie.

De regering is de gemeenten meermaals financieel te hulp gekomen om ze door de verschillende crisissen te loodsen en omdat ze als enige overheid een begroting in evenwicht moeten indienen.

We hebben 110 miljoen euro uitgetrokken om het aanbod van sportinfrastructuur uit te breiden. In sommige Brusselse wijken is er een gebrek aan faciliteiten om aan sport te doen, gaande van speelpleinen tot zwembaden. Door voorrang te geven aan projecten in die wijken, wilde de regering ervoor zorgen dat alle Brusselaars dezelfde mogelijkheden zouden krijgen om zich te ontspannen.

We hebben De Toekomst van Brussel gelanceerd. Dat is een grootschalig initiatief waarbij de burgers bevroegd worden over de toekomst van het gewest. Geen enkel taboe wordt daarbij uit de weg gegaan. De Brusselaars hebben zich uitgesproken over de toekomst van Brussel en de negentien gemeenten. De regering moet het verslag nu inkijken.

plan d'action visant à lutter contre les agressions à l'encontre des secouristes.

Quant à safe.brussels, il poursuit son développement. Il a trouvé sa place dans le paysage des institutions bruxelloises. Son ordonnance organique sera très bientôt revue pour l'adapter aux évolutions intervenues depuis la création de cet organe.

Mais, outre nos organismes, nous entendons également améliorer le travail de nos pouvoirs locaux et le travail avec ceux-ci.

Les dix-neuf communes bruxelloises sont les pouvoirs locaux les plus connus et les plus proches des citoyens. Elles assurent des missions essentielles et ont démontré toute leur importance durant cette législature en assumant des responsabilités au cours des différentes crises. Pour les aider, nous avons réalisé un certain nombre de choses.

Nous avons réalisé une revalorisation barémique des agents communaux à hauteur totale de 75 millions d'euros, qui permettent de se rapprocher des barèmes pratiqués en Flandre et en Wallonie. Une promesse vieille de plusieurs années et tenue sous cette législature.

Toujours plus de bonne gouvernance. Ce gouvernement a imposé le décumul intégral et a diminué de minimum un échevin les collèges communaux. L'objectif est que les élus puissent se consacrer à temps plein à leur fonction.

Pour aider les communes à faire face aux différentes crises, et puisqu'elles sont les seules à devoir présenter un budget à l'équilibre, le gouvernement est venu à plusieurs reprises les aider financièrement.

Nous avons dédié 110 millions d'euros au renforcement de l'offre d'infrastructures sportives. Qu'il s'agisse de plaines de jeux ou de piscines, certains quartiers bruxellois présentent un déficit en offre sportive. En priorisant les projets portés dans ces quartiers, le gouvernement a souhaité offrir les mêmes possibilités de se défouler à tous les Bruxellois.

Nous avons lancé Les Futurs de Bruxelles, une grande opération de consultation citoyenne qui aborde l'avenir de la Région, sans tabous. Les Bruxellois se sont exprimés sur l'avenir de Bruxelles et des dix-neuf communes. Le gouvernement doit maintenant se saisir du rapport.

(poursuivant en français)

¹¹⁶⁵ (verder in het Frans)

Dames en heren, we hebben Brussel tijdens deze regeerperiode aan de wereld willen tonen op een manier die zin geeft om er op bezoek te komen, er te werken of er te studeren.

Het Brussels Gewest heeft de voorbije jaren werk gemaakt van een coherent, constructief en sociaal buitenlandbeleid. Met de nieuwe citymarketing beschikken we over een instrument waarmee we Brussel de volgende jaren in de verf kunnen zetten als een vrije en creatieve stad.

De Brussels Houses die we in Milaan en Barcelona hebben geopend, zetten tegelijk in op handel, toerisme en stadsdiplomatie, en tonen de weg voor het netwerk van internationale economische en handelsadviseurs.

We hebben nog sterker ingezet op de behartiging van de Brusselse belangen in de Europese besluitvorming. We hebben ook onze delegatie bij de Europese Unie (EU) versterkt, zodat we van het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie in 2024 een succes kunnen maken.

Zoals u weet, zal Brussel de EU voorzitten voor het milieu- en het stadsbeleid. In januari 2024 brengen we daarom de Europese burgemeesters samen in Brussel om vanuit het hart van Europa te pleiten voor een sterkere rol voor de steden binnen de EU. Stadsdiplomatie wint immers wereldwijd aan belang. Niet alleen als instrument voor steden om zich te profileren, maar ook om inclusieve en duurzame stedelijke ontwikkeling te stimuleren. Het is dan ook logisch dat we daar met het bi- en multilaterale beleid van het gewest verscherpt op hebben ingezet.

We hebben ons beleid inzake ontwikkelingssamenwerking meer zichtbaarheid en betekenis gegeven door het te enten op drie belangrijke partners, waarmee Brussel een betekenisvol partnerschap wil voortzetten of aangaan: Kinshasa, Rabat-Salé-Kénitra en - zeer binnenkort - Ramallah-Al-Bireh als nieuwe partner.

De kloof tussen Brussel en de Europese Gemeenschap werd gedicht dankzij een steeds betere dienstverlening vanuit het Commissariaat voor Europa, maar ook dankzij projecten zoals Brussels Voice. Op basis van dat initiatief kregen internationale Brusselaars vorige week de kans om vanop uw banken heldere beleidsaanbevelingen te formuleren.

Er was hoegenaamd geen gebrek aan projecten om in België en in de wereld belangstelling te wekken voor Brussel:

- het Tootsjaar en het art-nouveaujaar waar ik het daarnet over had;

- talrijke sport- en cultuurevenementen. De lijst is te lang om ze allemaal op te sommen;

- de inhuldiging van Belgian Beer World en de vele projecten die nog in opbouw zijn, zoals Kanal, het museum van De Kat enzovoort.

Mesdames, Messieurs, au cours de cette législature nous avons voulu montrer Bruxelles dans le monde autant que donner envie d'y venir pour la visiter, y travailler ou y étudier.

Ces dernières années, la Région bruxelloise s'est attelée à mettre en œuvre une politique étrangère cohérente, constructive et sociale. Avec le nouveau marketing urbain (city marketing), nous disposons d'un outil nous permettant de mettre en valeur Bruxelles en tant que ville libre et créative dans les années suivantes.

Les Brussels Houses ouvertes à Milan et Barcelone se concentrent à la fois sur le commerce, le tourisme et la diplomatie des villes et montrent la voie à suivre pour le réseau de conseillers économiques et commerciaux internationaux.

Nous avons renforcé notre engagement en faveur de la représentation des intérêts bruxellois dans le processus décisionnel européen, ainsi que le renforcement de notre délégation auprès de l'Union européenne, en vue d'une présidence réussie du Conseil de l'Union européenne en 2024.

Vous le savez, Bruxelles assurera la présidence de l'Union européenne en matière d'environnement et de politique urbaine. En janvier 2024, nous réunirons donc les maires européens à Bruxelles pour plaider, depuis le cœur de l'Europe, en faveur d'un rôle plus important des villes au sein de l'Union. Car la diplomatie des villes gagne en importance dans le monde entier, non seulement en tant qu'outil permettant aux villes de se faire connaître, mais aussi pour promouvoir un développement urbain inclusif et durable. Il est dès lors logique que nous ayons mis l'accent sur celle-ci dans le cadre des politiques bi- et multilatérales de la Région.

Notre politique de coopération au développement a gagné en visibilité et en sens, en se greffant sur trois partenaires importants avec lesquels Bruxelles souhaite poursuivre ou établir un partenariat significatif : Kinshasa, Rabat-Salé-Kénitra et - très bientôt - Ramallah et Al-Bireh, en tant que nouveau partenaire.

Le fossé entre Bruxelles et l'Union européenne a été concrètement comblé grâce à l'amélioration constante des services du Commissariat à l'Europe et aux organisations internationales, mais aussi grâce à des projets tels que Brussels Voice, qui a permis à des Bruxellois internationaux de lancer des recommandations politiques claires depuis vos bancs, il y a une semaine.

Les projets n'ont pas manqué pour relancer l'intérêt pour Bruxelles en Belgique et dans le monde :

- l'année Toots et l'année Art nouveau, déjà citée ;

- le soutien à de très nombreux événements dont la liste est trop longue pour la citer, tant dans le domaine culturel que sportif ;

Daarnaast werken we ook voort om Brussel voor te dragen als Culturele Hoofdstad van Europa in 2030. Volgens de Europese verordening moet het dossier voor de kandidaatstelling als culturele hoofdstad worden ingediend door een gemeente. De stad Brussel was al eens kandidaat in 2000. Daarom hebben de coördinatoren van het project voorgesteld om Sint-Jans-Molenbeek het dossier als Brusselse gemeente te laten indienen.

Sint-Jans-Molenbeek is een gemeente met een bruisend cultuurleven. Een gemeente met een jonge bevolking. Een gemeente die door de aanslagen in Frankrijk en België kampt met een bezoedeld imago. Het is na de aanslagen in Brussel dat we de kandidatuur zijn beginnen uitwerken, om de Brusselaars iets nieuws te geven om zich achter te scharen. Want het herstel moest meer dan louter sociaal-economisch zijn. We hadden nood aan een gemeenschappelijk cultureel project om de diversiteit van ons gewest in de schijnwerpers te plaatsen. En de nood daaraan is er nog steeds.

Dames en heren, Brussel moet als nationale hoofdstad bij de tweehonderdste verjaardag van ons land in 2030 ook culturele hoofdstad worden. Brussel, de hoofdstad van Europa, kan bogen op een culturele verscheidenheid die veel omvangrijker is dan in andere steden van dezelfde grootte, net omwille van de sterke internationale aanwezigheid. Brussel moet Culturele Hoofdstad van Europa worden in 2030. En het zal dat ook zijn.

¹¹⁶⁷ *Dames en heren, met dit mooie project sluit ik de laatste algemene beleidsverklaring van deze legislatuur af. We zullen ze morgen bespreken en de begrotingen worden in de loop van de volgende maand meer in detail, sector per sector, behandeld in de commissies. We kennen op voorhand onze meningsverschillen over de wenselijkheid van een beleid hier of een hervorming daar. Ik heb geenszins de intentie om deze debatten te beknotten. Ze zijn gezond en noodzakelijk; ze vormen de essentie van de gewestelijke democratie.*

Ik zou echter niet willen dat we in onze globale analyse niet verder geraken dan het bestaande gewestelijke financieringskader. Het lijkt me ondenkbaar dat we zouden voorbijgaan aan het keurslijf dat dit kader Brussel oplegt in zijn rol als administratieve hoofdstad en economische motor van het land. Tussen het Europees begrotingskader en de boekhoudkundige beperkingen van het Europees stelsel van rekeningen 2010 (ESR 2010) - dat de afschrijving van overheidsinvesteringen op lange termijn verhindert, ook al financieren die een infrastructuur die verondersteld wordt een eeuw mee te gaan - en de financieringsregels van de deelstaten in België, ligt er weinig ruimte om te voorzien in de uitbouw van de infrastructuur die nodig is om deze rol te vervullen.

Ik verwees daarnet al naar de overdimensionering van onze vervoersinfrastructuur die nodig is om de 400.000 pendelaars op te vangen die in Brussel komen werken. Wij besteden jaarlijks vrijwel 1,7 miljard euro uit de gewestbegroting aan het mobiliteitsbeleid. Dat is tussen een kwart en een derde van de

- l'inauguration du Belgian Beer World et les très nombreux projets en construction comme Kanal-Centre Pompidou ou le Musée du Chat.

Nous poursuivons l'élaboration de la candidature de Bruxelles comme Capitale européenne de la culture pour 2030. La candidature à ce titre de capitale culturelle doit, au terme du règlement européen, être déposée par une commune. La Ville de Bruxelles ayant déjà été candidate - et lauréate - en 2000, les coordinateurs du projet ont proposé que Molenbeek-Saint-Jean soit la commune bruxelloise déposante.

Molenbeek-Saint-Jean, une commune à la vivacité culturelle importante, à la population jeune, dont l'image a été ternie par les attentats en France et en Belgique. C'est d'ailleurs après les attentats de Bruxelles que nous avons lancé le projet de candidature, pour remobiliser les Bruxellois, parce que la relance ne pouvait être uniquement socioéconomique. Nous avons besoin d'un projet culturel commun, qui valorisait la diversité de notre Région, et nous en avons plus que jamais besoin.

Mesdames, Messieurs, Bruxelles, capitale de notre pays, doit en être la capitale culturelle en 2030, lors du bicentenaire de notre nation. Bruxelles, capitale de l'Europe, dont la diversité des expressions culturelles, dépasse, et de loin, celles qu'on observe dans d'autres villes de taille identique, précisément grâce à la forte présence internationale. Bruxelles doit être Capitale européenne de la culture en 2030, et elle le sera.

Mesdames, Messieurs, c'est par l'évocation de ce beau projet que j'achève cette dernière déclaration de politique régionale de cette législature. Nous en débattons demain, et les budgets seront examinés plus finement en commission, secteur par secteur, dans le mois qui vient. Nous connaissons déjà nos désaccords quant à l'opportunité de telle ou telle politique, de telle réforme. Je n'entends aucunement réduire ces débats. Ils sont sains et nécessaires, ils sont l'essence même de notre démocratie.

Mais je ne voudrais pas que nous en restions, dans notre analyse globale, au cadre actuel du financement régional. Il me semble en effet impossible de ne pas voir à quel point ce cadre contraint Bruxelles dans son rôle de capitale administrative et de moteur économique du pays. Entre le cadre budgétaire européen, les contraintes de comptabilité du système européen des comptes nationaux et régionaux 2010 (SEC 2010) - qui empêchent l'amortissement d'investissements publics sur le long terme, même s'ils financent des infrastructures censées servir au moins un siècle - et les règles de financement des entités fédérées en Belgique, il y a peu d'espace afin d'assurer le développement des infrastructures nécessaires pour assumer ce rôle.

Je disais tout à l'heure le surdimensionnement de nos infrastructures de transport, nécessaires à l'accueil des 400.000 navetteurs qui viennent travailler à Bruxelles. Nous consacrons chaque année presque 1,7 milliard d'euros du budget régional à la politique de mobilité. Cela représente entre un quart et un tiers du budget total. Aucune Région ne consacre autant de moyens à sa

totale begroting. Geen enkel ander gewest besteedt zoveel aan mobiliteit. Geen enkel gewest hoeft dat te doen, want geen enkel gewest krijgt dagelijks zoveel bezoekers over de vloer.

Natuurlijk levert de aanwezigheid van die werknemers een positieve bijdrage aan de gewestelijke economie. Maar we weten allemaal heel goed dat Brussel uiteindelijk geen aanspraak kan maken op de welvaart die op zijn grondgebied wordt geproduceerd via de belastingen en taksen die erop worden geheven. En hoe welkom de verschillende solidariteitsmechanismen zoals Beliris en het Fonds voor Europese Toppen ook zijn, ze bieden geen compensatie voor deze inkomstenderving. Compensatie is er nog minder voor andere uitgaven, zoals de kosten die voortvloeien uit de aanwezigheid van tienduizenden mensen zonder papieren en de uitgaven voor het zeer grote aantal daklozen waarvoor de bevoegdheid niet ligt bij het sociaal beleid van de GGC. Nog minder compenseren ze de moeilijkheden waar bepaalde federale overheidsdiensten in Brussel mee te kampen hebben, te beginnen met de politie en justitie.

Begrijp me niet verkeerd, ik sta niet te bedelen om middelen; ik stel vast, dat is alles. En om een antwoord te bieden op de situatie wil ik pleiten voor een volwassen samenwerkingsfederalisme dat vorm kan geven aan een systeem dat, zonder te raken aan de autonomie van Brussel, alle betrokken entiteiten toelaat deel te nemen aan de ontwikkeling van de hoofdstad.

Zoniet zullen we opnieuw de logica dat de belastingen op de plaats van arbeid geïnd dienen te worden, ter sprake moeten brengen. Het zou niet abnormaal zijn dat in een sterk gefederaliseerde staat de belastingregels geïnspireerd zijn op de regels die gelden tussen staten. De regel moet dan zijn dat inkomsten uit arbeid belast worden op de plaats waar die arbeid wordt verricht. We vragen echter niet om al die inkomsten. Wij Brusselaars zijn solidair; we vinden het belangrijk dat de federale staat voldoende middelen behoudt om zijn taken uit te voeren.

Maar mocht er geen ruimer kader voor de ontwikkeling van ons gewest dat ten goede komt aan heel het land kunnen worden gevonden, dan zullen we ons ongetwijfeld genoodzaakt zien te pleiten voor een belastingstelsel dat Brussel in staat stelt om het deel van de collectieve rijkdom te innen dat door Brussel gegenereerd wordt.

Dat gezegd zijnde, wil ik er meteen aan toevoegen dat dit ons niet ontslaat van de plicht om onze uitgaven te rationaliseren, om meer en beter te doen voor de Brusselaars met de middelen waarover we beschikken. Na onze burgers ondersteund te hebben tijdens de opeenvolgende crisissen hebben we de basis gelegd voor deze rationalisering. Ze zal moeten worden voortgezet om een voorspoedige toekomst te verzekeren voor ons gewest.

Ik wens u vlotte begrotingsbesprekingen, waar we allen met vreugde en een goed humeur aan zullen deelnemen.

mobilité. Aucune Région ne doit le faire, car aucune n'accueille autant de visiteurs quotidiens.

Bien sûr, la présence de ces travailleurs rapporte à l'économie régionale, mais on sait très bien qu'au total, Bruxelles ne bénéficie pas du juste retour des richesses produites sur son territoire faisant l'objet d'impôts et de taxes. Et les divers mécanismes de solidarité, tels que Beliris ou le fonds sommets européens, si bienvenus soient-ils, ne compensent pas ce manque à gagner. Ils compensent encore moins d'autres dépenses, comme celles générées par la présence de dizaines de milliers de sans-papiers ou celles des très nombreux sans-abri relevant d'une autre compétence que la politique sociale de la Cocom. Et ils ne compensent pas non plus, évidemment, les difficultés de certains services publics fédéraux à Bruxelles, à commencer par la police et la justice.

Comprenez-moi bien, je ne quémante pas des moyens ; je constate une situation. Et, pour répondre à cette situation, j'en appelle à un fédéralisme de coopération mature, qui puisse générer un système qui, tout en respectant l'autonomie de Bruxelles, permette à toutes les entités concernées de participer au développement de leur capitale.

Sinon, on devra reparler de la logique de la fiscalité sur le lieu de travail. Il ne serait pas anormal, dans un État au fédéralisme poussé, que les règles de la fiscalité s'inspirent de celles qui prévalent entre les États, et donc que la règle soit la fiscalisation des revenus du travail sur le lieu de travail. Mais nous ne demandons pas à recevoir l'intégralité de ces recettes. Nous resterons solidaires et nous tenons à ce que l'État fédéral garde les moyens d'exercer ses missions.

Mais sans doute, si le cadre plus large de développement de notre Région, au bénéfice de tout le pays, ne pouvait être trouvé, devrions-nous être demandeurs d'une perception de la fiscalité qui permette à Bruxelles de percevoir la part de ce qu'elle produit de la richesse collective.

Cette réflexion étant faite, je dis immédiatement qu'elle ne nous exonère pas d'un effort de rationalisation de nos dépenses, pour faire plus et mieux pour les Bruxelloises et les Bruxellois avec les moyens dont nous disposons. Après avoir soutenu nos citoyens pendant les crises successives, nous avons lancé les bases de cette rationalisation. Elles devront se poursuivre pour assurer un avenir prospère à notre Région.

Je vous souhaite de bons travaux budgétaires, auxquels nous participerons tous avec joie et bonne humeur.

Monsieur le Président, Mesdames et Messieurs les Députés, ceci clôture cette dernière déclaration de rentrée. Je pense avoir été un peu moins long, mais j'ai quelques doutes. Je pense qu'il est indispensable de dresser l'état des lieux de notre Région, avec son identité propre, si diverse et si multiple, celle que nous aimons et à laquelle nous sommes attachés, celle qui nous différencie de tous les autres. Telle est la force des Bruxelloises et des Bruxellois, et nous pouvons en être fiers ! Je vous remercie.

Mijnheer de voorzitter, dames en heren volksvertegenwoordigers, hiermee sluit ik de laatste beleidsverklaring af. Ik denk dat ik niet te uitvoerig ben geweest. Toch heb ik nog wat twijfels. Ik denk dat we onvermijdelijk een stand van zaken moeten opmaken van ons gewest, dat een eigen, diverse en veelvuldige identiteit heeft, waar wij van houden en aan gehecht zijn, en dat ons van alle andere onderscheidt. Dat is de kracht van alle Brusselaars, en daar moge wij trots op zijn! Ik dank u voor uw aandacht.

(Algemeen applaus)

¹¹⁶⁷ **De voorzitter.-** Dank u, mijnheer de minister-president.

Beste collega's, de bespreking van de gezamenlijke algemene beleidsverklaring van de regering en van het Verenigd College zal morgen om 9.30 uur plaatsvinden.

¹¹⁷³ De vergadering is gesloten.

Volgende vergadering morgen, vrijdag 20 oktober, om 09.30 uur.

- De plenaire vergadering van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement wordt gesloten om 15.33 uur.

(Applaudissements)

M. le président.- Merci Monsieur le Ministre-Président.

Mes chers collègues, la discussion de la déclaration conjointe de politique générale du gouvernement et du Collège réuni aura lieu demain à 9h30.

La séance est close.

Prochaine séance plénière demain, vendredi 20 octobre, à 9h30.

- La séance plénière du Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale est levée à 15h33.

BIJLAGEN - ANNEXES

1. [Verontschuldigen - Excusés](#)
2. [Mededelingen - Communications](#)
3. [Grondwettelijk Hof - Cour Constitutionnelle](#)